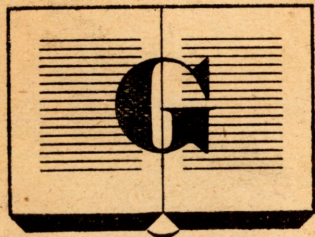
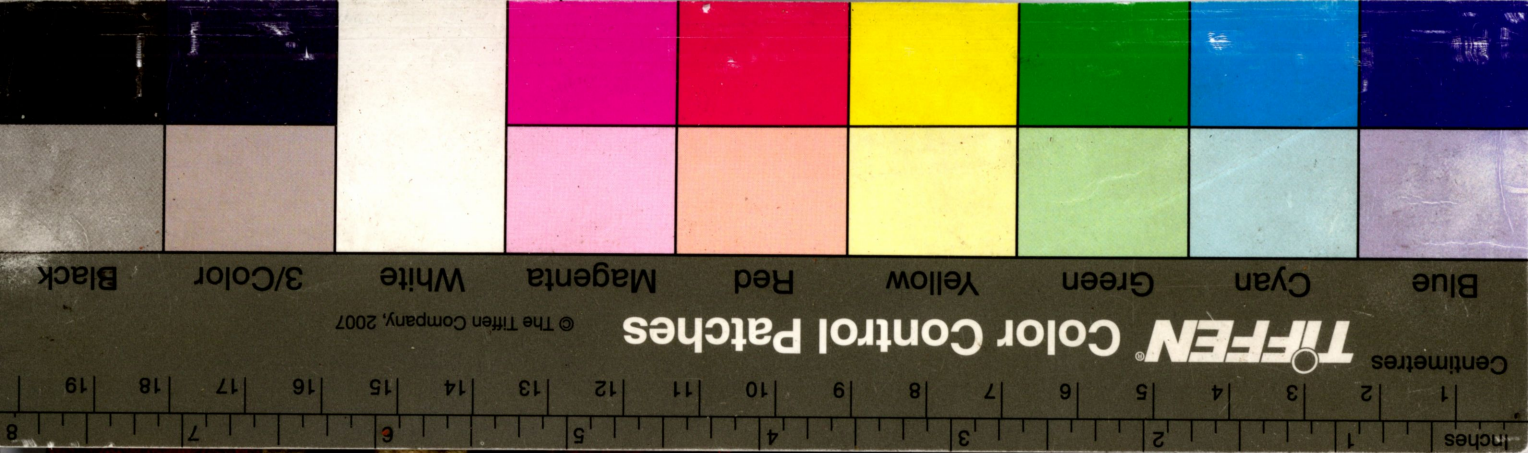

RH 1. 8° 915

Apr

JOSUE SZENT MAGA-EL-
TÖKELLESE,

Avagy,

HAZ NEPBELI ISTENI

TISZTELETNEK ES KÖNYÖR-
GESNEK GYAKOR-
LASA;

Mellyet, élő nyelvel egy idvérséges Tanításban a'
Debreczeni Sz. Gyülekezet elöt lummáson meg fej-
tegetett, mostan pedig a' Háznépbeli porban heverő
kegyelségnek fel állatásáért (nem a' Tudosoc kedvé-
ért, kik e' nélkül nem szűkölködnek, hanem a' Chri-
stus gyenge Juhaiért) egy buzgo Halgatojánac kíván-
ságára s' ugyan annac kölcségével bőveb-
betken világ seme eleiben ter-
jébtétt,

KÓLESERI SAMUEL D. E. L. P.

*Solt. 101. v. 2. Járak az én szivemnek tökel-
leségeben az én házamban.*

DEBRECZENBEN,

Nyomtatta ROSNYAI JANOS 1682--ben.

JOSUE SZENT MAGA-EL-
TÖKELLESE,

Avagy,

HAZ NEPBELI ISTENI

TISZTELETNEK ES KÖNYÖR-
GESNEK GYAKOR-
LASA;

Mellyet, élő nyelvel egy idvefséges Tanításban a'
Debreczeni Sz. Gyülekezet elöt lummáson meg fej-
tegetett, mostan pedig a' Háznépbeli porban heverő
kegyefségnek fel állatásáért (nem a' Tudofoc kedvé-
ért, kik e' nélkül nem bűkölködnek, hanem a' Chri-
stus gyenge Juhaiért) egy buzgo Halgatojánac kíván-
ságára s' ugyan annac kölcségével bőveb-
betken világ seme eleiben ter-
jestétt,

KÖLESERI SAMUEL D. E. L. P.

*Solt. 101. v. 2. Fárok az én szivemnek tökel-
leteségében az én házamban.*

DÉBRECZENBEN,

Nyomtatta ROSNYAI JÁNOS 1682-ben.

RM 1. 8. 915
22. A J A N L Ó

A Soc Nyomoruságoc Terhe alatt Palma Fa modgvára ég felé nevedő DEBRECZENI SZ. GYÜLEKEZETNEK; Nevezet szerint.

A' Nemes és Tiszteletes Tanácsnac,
Személy szerint pedig:

1. Nemzetes BALYIK ANDRAS Uramnac, D. Várofsnac Ertelmes, Nagy Tanácsu, Jo Gondvifelő Mostani Fő Birájnac.

2. N. PATAKI PAL, U. Tavalyi esztendőben D. Várofsnac Fő Biroságot vifelt Fő Tagjánac.

3. N. KOMAROMI ISTVAN, Mostani másodoc Biro Uramnac.

4. N. GYARFAS JANOS U.

5. N. DOBOZI BENEDEK U.

6. N. KAPOLNASI JANOS U.

7. N. BARTA BOLDISAR U.

8. N. FENYES ISTVAN U. D. V.

hűségcs Notáriusánac.

9. N. NAGY PETER U.

10. N. JONA ISTVAN U.

11. N. CSATARI BALINT U.

12. N.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

27. L E V E L.

12. N.	PESTI	MATHE	U.
13. N.	SZIGYARTO	MIKLOS	U.
13. N.	TOLNAI	JANOS	U.
N.	APATI	MIKLOS	U.
14. N.	TAKACS	ANDRAS	U.
15. N.	POSALAKI	ISTVAN	U.
16. N.	TAKACS	ISTVAN	U.
17. N.	BARANYAI	MIHALY	U.
18. N.	POSALAKI	JANOSN	U.
19. N.	BATHORIÓ	ISTVAN	Egy-
házi Uramnac.

Ismét:

A' Becsületes Debreczeni Kereskedő

Rendnek:

Személy szerent:

N.	ÓTVÖS	MIKLOS	U.
N.	SZABO	KELEMEN	U.
N.	BERNAT	JANOS	U.
N.	BARANYAI	GYÖRGY	U.
N.	DOBOZI	ISTVAN	U.
N.	KIS	DANIEL	U.
N.	VIGKEDVŐ	MIHALY	U.
N.	MEZŐ	MIHALY	U.
N.	VARADISZEGEDI	ISTVAN	U.

**2

N. PÁP

N. PAP	MIKLOS	U.
N. GYÖRI	FERENCZ	U.
N. COMAROMI	GYÖRGY	U.
N. SZATHMARI	GYÖRGY	U.
N. JENEITAKACS	ISTVAN	U.
N. FOGARASI	JANOS	U.
N. DOMLAN	JANOS	U.

Ismét:

Debreczen Városában lévő Becsülletes Cheheknek, azokban lévő Ché-Mes-tereknek és tagoknak.

Nevezetesen,

N. BORBELY	GERGELY	U.
N. ECSEDI	ISTVAN	U.
N. FEKETE	ISTVAN	U.

Végezetre:

N. SZABO PAL Uramnac Ez Munkácskánac ki nyomtatására kölcsé-
gét ki sáfárló Istenes Ferfiunac:

Utollyára.

A' jo hirrel nével tündöklő Istenes öz-
veggy Afzszonyi állatoknac, ugy mint:

N. ÖREG DOBOZI	ISTVANNE
----------------	----------

Afzszonyomnac.

N. CO.

N. COMAROMI	GYÖRGYNE	A.
N. ÖERDÖDI	JANOSNE	A.
N. FEKETE	ANDRASNE	A.
N. FEKETE	MIHALYNE	A.
N. DOMJAN	GYÖRGYNE	A.
N. OLAH	ISTVANNE	A.

(Kit Isten mostan kettős keferűsseggel
illetett)

A' minden kegyelemnec Istenétől min-
den idveség hozo kegyelmeket, s' ez élet
után a' dicsőőségnek hervadhatatlan ko-
ronáját kívánom minnyájan kegyelme-
teknek meg adattatni, fzivemnec tellyes
buzgoságából.

NÉMZETES BECSÜLLETRE
M E L T O,

TISZTESSEG-BELI SZEMELYEK.

A Max halálához közelgető nagy Apos-
tol az Sz. Peter, így irt egykor az ő
kedves Halgatoinac, a' kic hasonlo drága-
látos hitet vőttenec ő velle. 2. Petr. 1. v.
13. 14. *Mélto dolognac itilem lenni, hogy mig
az én testemnec sátorában vagyoc, fel ebresz-
szelec tő ket intérsnek általa, mivel hogy tudó,*

3

hogy

hogy hamar le tészem ezt az én hajlékomat, mint a mi Urunk Jésus Christus nekem meg jelentette. Melly f;avaiban kettótt jelent az Apostol: Előf;ör, hogy az ő Egyházi Tisztit, melly állott a' jora valo intésekben mentül kőzeleb volt koporfojához, annál f;orgalmatosban gyakorlotta. Másodszor, hogy az Ur Jésus Christus rendkivül valo modon meg jelentette ő neki, hogy az ő testinéc sátorát hamar időn le kell tenni és meg kell halni, mint meg vagy on irva. Jan. 21. v. 19. Jollehet Isten ennekem rendkivül halálomnac idejét meg nem jelentette mint szent Peter nec; mindazáltal a' minden napi keserves nyomoruságoc meg annyi hirtetelec és ferkentő órác ennekem, hogy ez nyomoruságoc testem nec sátorát hamar időn le kell tennem, mellyhez kepest mindennyi erőtlenségemben is, mikor a' nyavalyác engedic nem f;ún őm meg Tanításim által az Isten Népét inteni, hogy örökke valo állapottyárul gondot vifellyen, mind pedig az alkalmatofság ugy hozvan irásim által is, holtom után tanitani.

ni. Ez előt egynehány hetekkel ferkengetven az Isten Népét az Háznépbeli Istenni Tisztelet nec gyakorlására, többek közöt egy istenes Halgatom B. Sz. P. U. meg kedvellette, azon tanításomat és hozzám jővön kére azon adnám prælum alá és maga kölcségén ki nyomtattatná; kinec melto kívánságánac öröme st engedelmeskedtem, gondolván azt hogy noha nem igen melységes és himezet hamozot Tanítás is ez; de igen f;űkséges az Idvességre; ugy annyira hogy ha e' volna is legutolso Tanításom világi eletemben, nem f;égyenlenem, és vigan mennéc ezzel az en Christusom eleiben.

Hogy pedig többire minden Rendbélieknek dedicálom ez edgyügyü Munkácskát, oka ez, mert azt ohajtanám hogy Debreczen Városában minden házi Gazdák, Gazdaafiszonyok és Cselédek ezt az Isteni Tisztelet nec szép modgyát felvennék és az Istent az egélf Városban egy f;ível és f;ájjal dicsőiténék.

A' Nemes és Tiszteletes Debreczeni Tanácsnak edgyikért azért ajánlom ez csekély tractácskát, hogy magok jo példájaval az költséget is indicák, az Háznépbeli kegyesség nec gyakorlására. Másikért, hogy háládatofságomat meg mutat sam (nem tudván hatobb Munkámat dedicalhatom é

70
 hogy hamar le tészem ezt az én hajlékomat,
 mint a mi Urunk Jézus Christus nekem meg
 jelentette. Melly s;avaiban kettőt jelent
 az Apostol: Először, hogy az ő Egyházi
 Tisztit, melly állott a' jora valo intésekben
 mentül közeleb volt koporfojához, annál
 s;orgalmatosban gyakorlotta. Másodszor,
 hogy az Ur Jézus Christus rendkívül
 valo modon meg jelentette ő neki, hogy az
 ő testinéc sátorát hamar időn le kell tenni
 és meg kell halni, mint meg vagy on irva.
 Jan. 21. v. 19. Jollehet Isten ennekem
 rendkívül halálomnac idejét meg nem je-
 lentette mint szent Peter nec; mindazáltal
 a' minden napi keserves nyomoruságoc
 meg annyi hirtetelec és serkentő órác en-
 nekem, hogy ez nyomoruságoc testem nec
 sátorát hamar időn le kell tennem, melly-
 hez kepest mindennyi erőtlenségemben-
 is, mikor a' nyavalyác engedic nem s;űnöm
 meg Tanitáfim által az Isten Népét inteni,
 hogy örökke valo állapotjárul gondot vi-
 ssellyen, mind pedig az alkalmatóság ugy
 hozvan iráfim által is, holtom után tanita-
 ni.

ni. Ez elöt egynehány hetekkel serken-
 getven az Isten Népét az Háznépbeli Iste-
 ni Tisztletnec gyakorlásara, többek közöt
 egy istenes Halgatom B. Sz. P. U. meg
 kedvellette, azon tanitáfomat és hozzám
 jövőn kére azon adnám prælum alá és ma-
 ga kölcségén ki nyomtattatná; kinec mel-
 to kívánságánac örömeft engedelmesked-
 tem, gondolván azt hogy noha nem igen
 melységes és himezet hamozot Tanitás is
 ez; de igen s;űkséges az Idveségre; ugy an-
 nyira hogy ha e' volna is legutolsó Tanitá-
 fom világi eletemben, nem s;égyenlenem,
 és vigan mennéc ezzel az en Christusom
 eleiben.

Hogy pedig többire minden Rendbélieknek dedicá-
 lom ez edgyügyü Munkácskát, oka ez, mert azt ohaj-
 tanám hogy Debreczen Várofsában minden házi Gaz-
 dák, Gazdaafszonyok és Cselédek ezt az Isteni Tisztlet-
 nek szép modgyát felvennék és az Isten az egész Város-
 ban egy szívvel és szájjal dicsóitenék.

A' Nemes és Tisztetes Debreczeni Tanácsnak
 edgyikért azért ajánlom ez csekély
 tractácskát, hogy magok jo példájaval
 az költséget is indicsák, az Háznépbeli kegyefségnek gra-
 korlására. Másikért, hogy háladatofságomat meg mutat-
 sam (nem tudván hatobb Munkámat dedicalbatom é

A J A N L Ó L E V E L.

ő kegyelmeknek avagy nem) mivel engemet már közel tizen két éfztendő köforgái alatt, nem gondolván ottan ottan való erőtlenségimmal nagy fzeretettel és becsüllettel fogadtanak, s' a job részről valok mint Istennek Angyalát ugy vettenek.

A' becsülletes kereskedő Rendnek, Chébélieknek, és Tiszteségbéli özvegy afzfonyi állapotoknak azért ajánlom, hogy Lelkek idvétségének elő mozdításában való L. Páfztori buzgóságomat meg mutassam és az Háznépbéli kegyeségnek gyakorlására fel buzdítsam.

Egy dolog vagon hátra, mivel igen hihető hogy már én fokáig az Isten Anyafzentegyházában nem munkálodhatom, egy Plántát nevelgettem az én Istenem kertében, egy első szülött Fiamat tanítottam a' Belgiumi Aca-
demikában, szép reménségű IFJÚ KÖLESERI SAMUELT: Kérem alázatosan az Tiszteletes Tanácsot és ennek a' kerefztyén Anya Városnak minden Rendet legyenek hozzá kegyes indulattal és ha addig nékem szemem hunyik is mig le jőne az Idegen Országokból, Isten jó szível és jó szemekkel, ugy mint a' kit én magam helyet hagyok holtom után az Isten Anyafzentegyházának építésére.

Tovább Titeket kegyes Személyek nem terhellek hozfzias be-
fedémmel; hanem ajánlalek Istennek és az ő kegyelmességének beszké-
nek, ki jól érthet és meg adhatja nektek amit örököség szerent birjátok, mind
az Szemekkel egybe. Csel. 20. v. 32. Amen!

Izsm Debreczenben 1682 ben. Sz. György Havának 21. napján.

IDOSBIK KÖLESERI SAMUEL

A' Szentfői R. Ecclesiában 8. a' Tokaiban 4. és a' Debreczeni Nevezetes Gyülekezeten közel 12. éfztendőig izzadott, Chris-
tusnak méltatlan Szolgája.

Intes a' Kegyes Olvasohoz.

Mivel az Author akkor is agyban fekütttöbbire, mikor ez az Munka nyomtatattott, éfntek Virgulákban, Accentekben és be-
zükben való fogyatkozások mellyeket az értelmes Olvasó kérem
figyelmettel magatul is igazítson el és vetkiül ne tulajdonítson.

JOSUE SZENT MAGA-EL-TÖ-
KELLESE,

Avagy,

HAZ NEPBELI ISTENI TISZTE-
LETNEK ES KÖNYÖRGESNEK
GYAKORLASA.

Fundamentomos Leczke.

Jos. 24. v. 15.

*En pedig, és az én házam tiszteletük
(szolgályuk:) a' Jehovát.*

HArom rend-béli Isteni tiszteletnek avagy kö-
nyörgésnek főképes formája adatic előnkben
a' Szent Irásban; (1.) A' magános avagy titkos
könyörgés, Matth. 6. 6. *Te pedig mikor imádkozol
menybe a' te titkos házádbá, és ajtód be-zárolva imád-
gyad a' te Atyádat, a' ki titkon vagon, és a' te Atyád
a' ki reád néz titkon meg adgya neked nyilván a' mit
kérsz.* (2.) Közönséges helyen való könyörgés.
Minémű vala a' Salomoné a' Templom fel-fentelés-
kor. 1. Kir. 8. 23. 22. *Izraelnek Ora Istené nin-*

csen te hozzád hasonló Isten &c. (3.) Egész ház-
népnek egyben-kötött Isteni tiszteleti vagy könyör-
gele, mineműre kötelezi magát ez fell-vett Leczké-
ben Josue az Isten népének kegyes Herczegje, így
bolvan: *En pedig, és az én házám tiszteletük a' Jého-
vát.*

Mivel ez az utolsó Isteni tiszteletnek modgya me-
rő idegen dolognac látczott eddig a' Magyar Házá-
ban, és a' porban hevert ez a' fűkséges kegyesség
gyakorlászác rébe, erről akarok mostan idvességes
rövid Tractát indítani. *Adgya a' jo Isten legyen épü-
letes ez munkám az Evangeliumi soros kegyes életnek
a' Magyar Nemzetben valo fell állítására!*

Alkalmatosága e' sent Letzkének ez: Jósue meg
véshedvén és kívánván világbul valo ki menetele
előtt, hogy az Izraél népét, nevezetessen az Istenhez,
és az ő sent tiszteletéhez valo ragaszkodásra kötelez-
hetné, e' végre Sichemben Ország-gyűlését hirdett,
hová az Izraélnek véneit, fejeit, Biráit, és Fejedelmít
öve hítja, és a' Jehova eleiben állatya, kik előtt Jo-
sue illyen Historiai rövid Oratioval perorál az Isten-
nek nevezetes gondviseléséről, és ö vélek s' Attyok-
kal közöltt kíváltképpen valo jo téteményéről illyé
rendel: (1) Emlegeti Abrahamnac, a' Bálvány imá-
dásból az igaz Istennek ismérétire és az igaz Vallás-
nac Professiojára (Vallására) valo hivatalát. v. 2. 3.
(2) Az ő magvánac meg sokafodását. v. 3. 4. (3) A'
Sidoknac Ægyptombol valo meg szabadittatásokat,
és hogy a' veres tengeren utat csinált nekik, melly
tenger visza térvén elborította az ő kergetőjökét.

v. 5. 6. 7. (4) A' pusztában valo meg tartatáfokat. v.
7. (5) Az Æmorrhæusokon valo győzödelmeket. v.
8. (6) Bálák a' Moabitac Királlya ellen valo meg ol-
talmaztatáfokat, és Bálámnac az ő meg átkozásátol
valo meg tartoztatását. v. 9. 10. (7) A' Jordán vize-
inek csudálatos meg bázartását, hogy azon által me-
hetnének. v. 11. (8) A' Jericho lakosinac és több fok
ellenségeknec kezekben valo adattatását v. 11. (9)
Hogy Isten nem az ő fegyverek és kezivek által ho-
doltatta meg ez Nemzetségeket, hanem a' gyenge és
femmire valo allatok u. m. a' darátoc által szé ki-
ket előlok. v. 12. (10) Ollyan Városokat adott neki-
ek örökségül, mellyeket ők nem építettek, ollyan
bölöknek és olaj fáknac gyümölsét, mellyeket ők
nem plántáltak. v. 13. Ekképpen hozza emlekeze-
tekben az Istennek nagy és csudálatos dolgait, mel-
lyeket ö érettek cselekedett.

Az Isten jo-téteményi az emberhez erős kötele-
ző dolog lévén az Istenhez valo engedelmessegre,
ezeken az erköltsökre tartozo okokon és fundamen-
tomokö, Josue a' 14. versben borgalmatosla inti ö-
ket a' Jéhovánac félelmére és tökellefességen valo
bólgálatyára, a' kegyességnek hamis ál-orczáját le té-
vén, úgy mint a' kikhez az illic, hogy az igen sent,
igen bölcs, és dicsőséges Istent sin-mutatás nélkül
bólgállják: végre a' maga álhatatos resolutojót (el-
tökéllését) így adgya ki: *En pedig, és az én házám
tiszteletük a' Jéhovát.* Mint ha így bolland: *Ime én
az Isten nagy és sok jo-téteményinek laistromát, mel-
lyekre méltoztatott titeket, elátokban adtam, és intete-*

lek a' Nagy és örökké való Istennek nevében, hogy ötöt féltetek és szolgáljatok: de ha nem akartátok, az én bándékomot és magam el-tökellését ki hirdetem az Országnak mindé elöl-jároinak, és az Ország népének, tudtótokra légyen; hogy én nem csak magam szolgálom és tisztellem az Istent, hanem az ő tiszteletit fell-állatom az én házamban-is, mind én s' mind az enyimek szolgállyuk a' Jehovát.

Summája a' Leczkének ez: Josue Szent maga el-tökélése, avagy, háznépbeli Isteni tiszteletnek és könyörgésnek gyakorlása.

Részei a' Leczkének ezek: 1. A' magát fentül el-tökélő semély, Josué és az ő háza. 2. A' dolog, a' mire magát el-tökéli, u. m. a' Jehova szolgálattya.

Kérdések a' Leczkének magyarázattjára.

I. K E R D. Holott Josué meg-engedi az Izráél fiainak, hogy válasszak másoda Isteneket kellyen tisztelni v. 15. miért hogy magát es az ő házat abból a' tiszteletből ki vonnyá? Fel. 1. Nem a' Bálvány-imádásnak meg-engedését, annyival inkább parantfolását a' karja jelenteni Josue, hanem az két egy-mással ellenkező dolgot elejekben tévén; akarja annál inkább őket irtoztatni a' Bálvány-imádástól, és az Isten igaz tiszteletire vonni őket. Mint Thesbites Illyés is cselekedet 1. Kir. 18. 21. Meddig sántáltak két felé? Ha a' Jehova az Isten, kövessétek ötöt ha pedig a' Baál, kövessétek azt. Ezzel nem akarta Illyés hogy a' Baál kövessék, hanem az igaz Istent.

2. Mikor azt mondgya Josué: En pedig es az én házamban. ki akarja magát fogni a' közönségesen el-

áradott,

áradott, bálványozás után lázzadott fokaság közzül. Mint ha mondaná: A' mi engemet illet én a' fokaságot nem követem a' gonosban. Ki-jöv. 23. 2. ha nem ha keveled magammal maradok is, a' Jehova hűségében meg állóc. Ez a' Sido bollaínac neme, mellyel itt él Josué veanoki, és én, hasonlo értelembé vétetik Solt. 73. 28. Es én, avagy, a' mi én redm nem, Istenbezz közelgetnem ennékem igen jó. V.Ö.v.27.

II. K E R D. Mit kell érteni a' Josué házán: En pedig es az én házamban? Fel. A' háznak nevezeti az O és Új Testámentomban egy-néhány értelmekben vétetic.

I. Pro domicilio, a' földi lako hátlekért, tulajdonképpen Solt. 127. 1. Ha a' Jehova nem építi a' házat. &c. Ez a' ház nem szolgálhattya a' Jehovát, hanem a' benne lakozo tartoznac szolgálni a' Jehovát.

II. Pro sepulchro, a' koporsóert és sírert. Job. 30. 23. Mert tudom hogy az halál es a' minden élő embereknek rendeltetert Ház a' koporsó el hív engemet. Ebben a' házban nincs helye a' könyörgésnek vagy az Isten dicséretinek, mert Isten tudgya melly hamar a' halál es a' por bé dugitac a' bádát, es meg kötözic nyelvedet Præd. 9. 2. Valamit akarss cselekedni, cselekedgyed minden erőddei; meri semmi cselekedet, okoskodás, tudomány es bölcsesség nincsen a' koporsóban, az hová menendó vagy. Emberec azért Most vagy Soha te szolgáljatoc, es könyörögjetez Istennek, hanem csak akkor kiáltatoc, orditsatoc, es jajgafatoc a' ti restségteker t es bolondságtokert a' kenkövel égő tóban, meri nem könyörögöttez a' földön a' ti

házaikban. Solt. 6. 6. *Nincsen te felőled az há-
lában emlékezet, a' koporsóban kicsoda mond teneked
dicseretet.* Ela. 38. 18. III, *Pro re familiari, a'
földi gazdagságokért, örökségért és jószágokért.* Mat.
23. 14. *A' Szegény örvegeknek Házaikat meg-csés-
titek.* Ezek Istent nem szolgálhatták, de ezekkel
az emberec tisztelhetic az Istent. Peld. 3. 9. IV.
*Pro corpore naturali, a' mi erőtelen és romlando te-
stünkért,* mellyekben a' mi lelkeinc laknac, a' bűnnek
és tökéletesség nélkül valóságnc állapotjában. 2.
Cor. 5. 1. Ennek a' náznac kell az Urat szolgálni,
jöllehet a' lélektől kívánnya Isten főképpen. Rom.
12. 1. V. *Pro sedes seu statu beatorum, a' meg ditső-
ültneknek helyéért és állapotjéért.* Valoba boldogoc
azok kik ebben az kez nélkül epittetett örökkevalo ház-
ban. 2. Cor. 5. 1. Izűntelen ditséric az Istent, és ő
benne gyönyörködnc. Ez penig hivatatic ház-
nac; (1.) mert ott a' Szentek ugy lakoznac Istennel
mint a' gyermekek az ű Attyoknac házában. (2.)
mert ott azoknac világos ismérctec és tökéletes sze-
retetek vagyon Isten az ő Attyok felől. (3.) mert
bátorságoc ott minden ellenségeg és veszedelmec
ellen, a' mint a' házac merő ortalomnac várai miné-
kűnc. (4.) mert az Istennec minden fiai oda gyűj-
tetnc és haza hivattnac, hogy egymás szerctetiben
mind örökké éllyenek. (5.) mert az a' hely és álla-
pot igen ditsőségeg, valamint a' Királyoknac palotá-
joc gazdag és drága bönnyegekkel fell ckesítetttek.
Mitsodás hát a' Királyoc Királyánac a' ditsőségeg
Istennec lako helye? VI. *Pro domesticis, a' házhoz
vag*

vagy háznéphez tartozo személyekért. Igy pedig vétetic
(1) Közönségegsebben valamely népért, vagy egész
nemzetségért. Ezech. 2. 3. *Az Izraél fiai hivata-
nak pártos nemzetnek és háznak.* (2) Szorossabban vala-
melly egy törsoékből származo familiáért. Igy a'
Benjámín háza vétetic a' Benjámín nemzetségéért.
2. Sam. 3. 19. (3) *Leg szorossabban az ház-népért,*
vagy azon egy házban edgyütt lako személyekért.
Jos. 7. 14. *Es a' ház, mellyet meg jelent a' Jehova elő
jöjion férfiankenc.* Igy vétetic a' ház a' Jolue szávaiban.

III. K E R D. *Mit kell érteni a' Jehova tistele-
tin avagy solgálatján?* Fel. 1. *Religiosum cultum,*
egyedül Istent illető Isteni tisteleteret. Deut. 6. 13.
Félyed a' te Jehova Istenedet és ő neki solgály. Solt.
2. II. 2. *Cultum domesticum, seu preces conjunctas
totius familiae, a' ház-nep-béli tisteleteret,* és az egész
ház-népnek egyben kötött könyörgését. Ugyan-is
az Isteni tisteleteretnek derek része lévén a' könyörgés,
azt-is magában bé foglallya. L. m. Phil. 3. 3. *Sőt a'
könyörgés olly nevezetes része az Isteni tisteleteretnek,*
hogy gyakorta az Irásban az egész Isteni tisteleteret
vétetsék. Mint Matth. 21. 13. Csel. 2. 21. 2. Tim.
2. 22. Ide alá ezek bővebben meg világosodnac.
Eddig vagyon a' Leczkének magyarázattya.

T U D O M A N Y.

*Nem elég az Istentől tanittatott embernek avagy
csak magánocson rejtek helyben, avagy közönségeg helyen
a' gyülekezctekben Istent tistelni, és könyörgeni; hanem
lelki-ismérctinek köteleiségeg alatt bűkségeg-keppen tar-
tozic minden cselédes gazda (gazda asszony) és ház-*

nép ösve-kötött könyörgéssel minden napon az Urat
bolgálni, és könyörgeni.

Ennek a Tudománynac igazsága egyenesen a'
Letzkeből foly, ilyen két fundamentomon: 1. hogy
Jofue Szent Lelektől igazgattott ebben az ő reso-
lutiojában (maga el-tökéltségben) és nem tévelyg-
hetett. 2. Hogy Jofue az Isten nevében és ő tőle
vett autoritással inti az Izraelnek minden nemzet-
segit, hogy a' mire ő igerte magát Istennek azok is
azon dolgot követlek. Mellyet fundamentomokon
igy mutogatok meg elsőben, annakutánna pedig
bővebben:

E L S Ő A L L A T A S.

Hogy Jofue ebben az ő maga el-tökélésében Isten
lelkétől vezéreltetett innet tetczik-meg: Mert az Iste
törvényén volt fundálva, és mivel Istennek bent em-
bere volt Isten lelkétől inditatván mondotta ez so-
kat. 2. Petr. 1. v. 21.

M A S O D I K A L L A T A S.

Hogy Jofue az Isten nevében és Istentől vett au-
thoritással intette az Izrael fiait ezé tistekre meg tet-
czic az ő tudomány tételeiből mikor ezt mondgya:
igy soll az Izraelnek Ura Istene féllýétek a' Jehovát.
Jofu. 24. v. 14.

Következnek azok az erősségek mellyekkel meg
próbáltatik: hogy így legyen a' Tudomány.

I. Erősség vetetik a' *Természet törvényétől*, melly
által az okos teremtet állar köteles arra hogy Istent
ő igazgatójának lenni csmérje. Rom. 2. 14. *A' Po-
gányok kiknek írot törvények nincsen, természet szerint
a' tör-*

a' törvényhez illendő cselekedetet cselekesznek.

Ugyan is a' természetnek világa dictállya hogy az
emberec nem csak külön külön; hanem edgyüt is
könyörögjenec ösve kötven könyörgéseket: 1. mert
az ő lelkec halhatatlan, és nem hal meg akkor mikor
a' testec, mellyet a' Pogányoc is meg ismérnec. 2.
mert azt is tanittya a' természet világa hogy minek-u-
tánna a' lélec a' testül el-válic vagy örökké boldog,
vagy örökké nyavalyás lében. 3. mert azt is tanittya a'
természet világa hogy az ember nem csak magáert te-
remtetett; hanem az ő gond-vifeléle alatt lévő semé-
lyekert is. 4. mert azt is dictállya a' természet világa
hogy a' háznépbeli könyörgésnec gyakorlása czéloz
a' háznépnek lelki javára, annak el-mulatása pedig ká-
rára.

II. Erősség vétetic Istennek a' ház népekhez való
relatiojától vagy tekintetétől, ugyan is 1. Isten a' ház
népnek fundálója melly gyakrabban áll Ferjből Fele-
segből, Szülekből, gyermekekből, Urakból, és Bol-
gákból, Ter. 2. 21. 22. 23. 2. mert a' ház népnek I-
sten Biraja, nem csak állattyokra nézve; hanem a te-
remtetfre nézve is; de nem csak arra hanem meg a'
meg Tartálnac és valcságnak jusára nézve is, 3. Iste
az ház népnek Ura, mellyre nézve regulákat ad nekik
Ephes. 5. a v. 23. ad fin. Colos. 3. 19. 4. Isten az ház
népekkel jól tévő Jerem. 2. 31. *O nemzetség vegyétek
eszeretekben az Urnak szavát: olyan voltam én az Iz-
raelnec mint a' puszta? avagy olyan voltam mint a se-
técség földé? Hát miért mondotta az én népem: Urak
vagjunk immár, többé se hoz zád nem megyünk?*

III. Erősség vetetic a' házi gazdák tisztitúl, mellyel tartoznac házoc nepe közzöt az irálokak olvasni azért velek edgyút könyörgeni is, Lásd meg ezeket Kijöv. 12. 26. 27. Deut. 6. 6. 7. Ephes. 6. 4. Jer. 18. 19. Ennek a' következésnek oka a' háznépbeli könyörgésre nyilván valo: (mert űűkség könyörgenünk az Isten Lelkének meg világosításáert: hogy nyissá meg űűmeket az egész háznépben levőknek) 1. mert a' ki a' dicsőséges Isten befédét akarja olvasni, könyörgéssel kel ahoz fogni. 2. Mert nagy titkok vannak az Isten befédében; kel hát kérni Istentül az er-telemnek kulcsát. 3. Mert ezeknek a' dolgoknak tudása egy általlyában űűkséges az idvésegre; ugyan is a' láthatatlan dolgokat űűrethethi, de a' nem tudot dolgokat lehetetlen. 1. Petr. 1. 8. 4. Mert az emberek elméje természet szerint vak a' lelkiekben, azért űűkséges a' háznépbeli könyörgés. 5. Mert idegen az ember elméje ezekhez a' űűkséges igazságokhoz. 6. Mert a' könyörgés kiváltképpen valo ebköz az Isten áldásának a' tanításban a' háznépre valo lebi-várogtatásában.

IV. Erősség vetetic onnet: mert a' háznépeknek meg meg annyi házi Ecclesiáknac kel lenni. Az Ecclesiában egyben kötöttet könyörgések vannak; ugyan-is micsoda Ecclesia volna az mellyben őűve kötöt könyörgés nincsen? A' Szent Irásban három nevezetes ház nepek vannak kik Ecclesiáknac avagy Gyülekezeteknek nevével ekéftettek: ugymint. 1. Az Aquilla és Priscilla háza-nepe. Rom. 16. 5. kö-

1. Cor. 16 19. 2. A' Nymphás háza nepe. Colos. 4. 15. 3. A' Philemon háza nepe. Phil. v. 2. Ha azért Ecclesiáknac neveztetnek a' magános háznépek kell azokban lenni házi tiszteletnek.

V. Erősség vetetic az első világbeli űűteknec praxisátúl, avagy űűnt magok gyakorlásátúl. Az Isten Ecclesiája elsőben volt az Adám háza népében melyben volt az őűve kötöttet könyörgés. Hogy az első világbeli ház - népekben volt ilyen tisztelet kettőből tetczik meg: 1. Rendelte Isten hogy Adám az őűfeti után áldozzék őűnéki és az őű Fiait is az áldozatokra meg tanicsa, melly innét tetczik meg: mert Abel áldozot és az által kedves volt Isten előt. Jer. 4. 4. *Tekinte a' Jehova Abelve és az őű áldozattára.* Azonban Abel hitnek általa áldozot. Sid. 11. 4. 2. Hogy ez az Isteni tisztelet az Adám háza népérül a' következendő háznépekre le fállot igen hihető dolog. Gen. 4 25. *A' Sethnek lón Fiait nevezte E-nosnak, akkor kezdetek az Urnak neve segítségül hivatni.*

1. *Ellenvetés: Udde talám nincs nyilván valo emlékezet az áldozatokrul az első világbeli háznépek közzöt.* Fel. Vagyon igen-is, a' Chain és Abel áldozattya ezt bizonyittya; Chainban jollehet nem volt kegyelem, de még-is volt külső vallás tetel, avagy professio.

2. *Ellenvetés. I.ehetet áldozat; de onnan nem következik hogy őűve kötött könyörgés lett volna.* Fel. 1. Gondolode inkább hogy mikor áldoztat nem könyörgötek volna? Nem vallottáke meg bűnöket

mikor áldoztat? Nem ésmértéke meg magokat mel-
toknac a' halálra az ő bűnökért mely dolog jelenté-
tett ezeknek az egészben meg egetendő állatnac feje-
re valo tetelekben. Levit. 1. 4. A' könyörgés edgyüt
járt az áldozattal. Hebr. 10. 3. Luc. 1. 10. *A' köf-
segnek minden soksága kívül imádkozik vala a' jo il-
latozásnak idején.* 2. Az Enoch és Noe házanépé-
ben is volt ilyen Isteni tistelet, mert Enoch Istennel
jára. Ter. 5. 24. akkeppen Noe. Ter. 6. 9.

3. *Ellenvetés: Midőn a' háznépnek meg sokasodtak
az első világbéliék is a' Gyülekezésekben tisztelték az
Istent.* Fel. Mind közönséges helyen mind házok-
ban tisztelték az Istent. Ki tetczik Abraham, Isák,
Cornelius példábul.

4. *Ellenvetés. Mikor az Aron Papsága serente-
zett, akkor ostan meg sünt az háznépbeli tistelet.* Fel.
7. Könyv nélkül befelleb, mutald meg nekem ho-
lott tétetet semmisé ez a' tistelet. Ugyanis az Aron
Papsága után a' Sidóc az ő házokban celebráltac a'
Hufveti Bárányt mely nem volt könyörgés nélkül.
Luc. 22. 7. 8. 9.

*Következnek e' Tudománynak Okai, miért
kellyen így lenni.*

I. OK. Mert mindennap vesűnc Istentűl háznép-
beli áldásokat. Solt. 68. 20. *Aldott legyen az Ur;
mert mindennap ajándékoz minket a' mi szabadito Iste-
nünk.* Mikor reggel fel kelb és házadat békevel ta-
lálod, tűzzel meg nem egettetett, sem a' lopóc meg
nem ástac, nemde nem háznépbeli áldás ez? miko-
ron reggel fel kelb és egy halottat sem találac a' hálo

házban

házban nem nagy áldás? Nem meg cselekedhette,
volnac Isten hogy jaj fōra virradtal volna fel edgyüt-
is látván ma'ut is halottat házad táján? Minekelōtte
le fekünnél, hogy már le nyugodtal és hogy reggel
fel virradtal az eczakánac elein, közepin' végin, nem
elég áldást tapasztalac házad népén?

II. OK. Könyörgened kell mindennap Istennek
házadnépe között; mert mindennap foc vetkeket cse-
lekednek a' te házadban. Jac. 3. 2. *Sok dolgokban
meg utközünk minnyáian.* Edgyüt vétkezéle es nem
akarac edgyüt könyörōgni, edgyüt akarac el kār-
hozni? Nincse sűkséged a' háznépi bűnöknek meg
bocsátasara? Hogy fekhétel le csendefen, és hogy
alhatol edesden ha az foc bűnöknek terhe nyomja a'
lelkedet? Olly puhae az ágyad és olly keménye a'
fived, hogy nappal a' foc bűnököt meg tesed, reggel
délben es estve tisteted el mulatod?

III. OK. Mert mindennap fok háznépbeli sűk-
ségid vannac, mellyeket csak Istē tōlthet bé, adhacze
kenyeret házad népének ha előbbōr Istentűl nem
kered illyenkeppen. *A' mi mindennapi kenyerin-
ket add meg minékünk?* nem tudode hogy minden jó
es tōkélletes ajándék onnan felűl a' világoságnak At-
yátul származik. Jac. 1. 17.

IV. OK. Mert naponként foc munka és fárad-
ság vagyon házadban. Solt. 127. 1. *Ha Isten nem
éppiti a' házat, hejában éppitenek az éppitők, &c.* Még
a' Pogány-is tudta amaz verfet.

*Nullius est felix conatus & utilis unquam
Consilium si non detque iurvetque Deus.*

B3

Az az

Az az: *Senkinek éjeli s' nappali munkája,
Nem boldogittatik, ha Isten áldása
Nem csepeg reája az egeknek sirja,
Ha nem segítetik embernek job karja.*

V. O.K. Mert mindennap a' kifirtetekre ki vagy tetetve, **I. Petr. 5. 8.** *Józanok legyetek, és vigyázzatok mert a' ti ellenségek az ördög mint az ordító Oroslány lélel jár, keresvén kit el nyellyen.*

VI. O.K. Mert mindennap somoru történet es-hetic házad népen, a' föld el nyelhet mint Corét, Dathánt, Abirámot egész háznépeftül. **Num. 16. 32. 33.**

VII. O.K. Mert még a' Pogányok is ti ellenetek kereftyének fel kelnek, és kárhoztatnac titeket kik ezt főktác vala mondani. *Aldozunk már fektügünk le ágyainkban, Te penig kereftyén ezt mondog: Jól laksunk, fektügünk le.*

Következnek a' Testi embereknék ez ellen az igazság ellen való Ellenvetés.

I. Ellenvetés. *Mind eddig is nyilván való Szent Irásbéli helyet nem hoztál elő, hozz olyat és meg csele-keßbük.* Fel. Ez az ellen-vetés vagy nyilván való prophanus és bencsegtelen embereké, vagy ollyaké kik józanab értelműek. Az elsőknék így felelék. **I.** Nem akarék semmit egyebet cselekedni, hanem csak azt a' mirül világos betűkkel való parancsolatod va-gyon? Miért hogy ollyan gyakran résegedel meg, esküből és hazudcz, az Isten nevéet olly gyakran miére ved fel hejában? Hol vagyon ezekre való paran-csolatod? Sőt nemde nem nyilván való parancsolat ellen

ellen valoke ezek? **2.** Miert nem cselekedés azo-
kat mellvek felől világos parancsolatod vagyon?
Meg térse hát, sientül élse hát, és hisse; se a' Chri-
stusban, el hagyode bűncidet, ha én ezekre Istennek
nyilván való parancsolattyát hozhatom elő? Olvasd
meg **Ezech. 18. 30. 31.** **Csel. 2. 38.** **Csel. 17. 30.**
1. Joh. 3. 23. *Eredczé és cseleked ezeket sivefen, és
nem kételkedem benne hogy elegendő okot nem
találnál ez tractában az háznépbeli könyörgésnek fel
állítására, és azt kérdésben sem hozod, De ha meg
nem térs; és nyilván való bűncidet el nem hagyod,
holot nyilván való parancsolatod vagyon erre, hogy
gondolhatná valaki hogy azt meg cselekednéd a' mi
tenéked elegendé meg mutattatott. Tud meg mind-
azáltal elég mondatod tenéked a magad menthetet-
lenségére.*

A' józanab értelműeknek így felelec: valami az
Istennec beszédebül igaz, bükséges, és egy-általlyabá
való következetekkel ki hozattatic, az a' dolog Isté-
nec elméje.

A' Szent Irásnac értelme Istennec ki-jelentetet a-
karattya, Hol vagyon meg írva hogy az aszonyi
állatoc Ur Vacsorájával élyenec? kécség nélkül tis-
ti ez az aszonyoknak de hol vagyon errül nyilván va-
ló parancsolat avagy példa hogy azt cselekedtéé vól-
na? Hozd elő ha tudcz olytat. Mondode azt
hogy ez Görög szó *antropos*, melly vagyon **1.**
Cor. 11. 28. melly mind férfiat mind aszonyt jegyez
s- meg mutattyae hogy az aszonyoknak nyilván való
parancsolattyok vagyon az Ur-Vacsorájának vételé-

re, holott néha az írásban az a' fő csak a' férfiakért
véteik és az Afzfonyok ki rekeztetnek, mint Jan. 7.
22. 23. *ti környül-metelitek az embert Szombatnapon*
edgyik helyben vétetvén csak a' férfiakért hogy hogy
próbálad meg hogy nem úgy vétetik más helyben
hanem ha consequentiával avagy következéssel? meg
kell itt engedned a' következélt; mert ha az Afzfo-
nyoknak kell Ur-Vacsorájával élni, néked is kell
háza népe közöt könyörögni

II *Ellenvetés. Ugy de könyörgök én egyedül rej-*
tekben, elég az. Fel. Nem elég 1. edgyik meg
cselekedet tiszted nem ment meg tégedet másik tisz-
tednek cselekedésétől; mivel ide fellyeb eléggé meg
próbáltatott tisztednek lenni, edgyiket meg kell cse-
lekedned; de a' másikat is el nem kell mulatnod. 2.
Vallyon ugyan mindennap. könyöröge a' te háza
népe rejtekben? meg czirkálode mindennap őket
olly szoroslan hogy bizonyos légy abban? meg láfd
ugy légyen de az ólve kötöt könyörgés is tiszted;
mint fellyeb meg mutogatatték. 3. könyörögze
még is rejtekben? meg lehetne tőled ha Isten maga-
don kívül egész háza népét hirtelen meg nem ólné,
meg lásd hogy ez által hozzá tartozóidtól Isten meg
ne foszfizon, és tegedet valamelly háza szegelyiben ne
zárjon holot kételen lesz csak egyedül könyörögni.
4. Egyedül könyörögze? meg lehetne ha nyelved-
től meg fosztattál volna, csak arra vane nyelved hogy
vegy és adgy és e világról befzély, avagy a' vallásról
nem á'ra valóe a' nyelved hogy vele könyörögj há-
za népe közöt és Istennek hálákat adgy? 5. Kö-
nyö-

nyörögze egyedül? kételkedem benne, talám töb-
bet monda' abban a' szoban (egyedül) hogy nem mint
te gondolnád, könyörögse egyedül Isten nélkül?
Istennel való femben létel nélkül? Vallyon meg
melegedette lelked az Isten szerelmével? és az Isten-
nel való edgyesülésnek edetségét kóftoltade? Val-
lyon ez nem töltötte volna be bivedet Istenhez, és a'
te háza népéhez való szeretettel, nem hivnáde azokat
edgyüvé könyörögni hogy azok is azon lelki gyö-
nyörőségben veled edgyüt had részesülnének? mint
a' Samaritana asszony egyben hivta az ő sombedit.
Jan. 4. 28. 29. Ha valami földi gyémántot találnál,
akarnád hogy egybeleg is annac drága voltában, ré-
sesülnének; mivelhogy a' földi dolgokban *valamiben*
való részesülés, kissebedést szerez: Ha bizonyos summa
pénz el óstati sokak közöt, mentül több jut egynek
annál kevessebb esik a' többinek. Talám ettől féls?
Ne fély: mert igaz elég vagyon Istenben te fámodra,
és a' tieidnek számokra. *A' Lelkiekben az ajándékok-*
nak másokkal való közlése szaporodást szerez, meg ab-
bannis a' ki azokat másokkal közli: Ha te olyan
esköz vagy, hogy a' te háza népét az Isten szerelmé-
re es ő benne való gyönyörködésre és örömrre von-
hatod, ez nagyob örömmel fog tegedet bé tölteni.
Gondolom azért mikor te egyedül vagy, és Isten
kegyelmelen veled vagyon, ilyenképpen kel háza
népét Istenhez s' a' tieidhez való buzgó szeretetből
meg bollitanod: *Iere Háza társam, jösetek Gyer-*
mekim, solgaim, hadgyátok el egy kevesse dolgozat:
○ mely nagy edesség vagyon az Istennel való edgyesü-
lésben

42
lében, nagy gyönyörűség vagyon melly bármázik a jó
Lélekben a buzgó könyörgésből: Nem akarom hogy
csak e világnak moslikjával tápláltassatok, holott nem
csak Lelki Kenyér, hanem Ugyan Lelki Csemegék van-
nak az Isten Keresésében: nem akarom hogy mindenkor
e világot őrizzétek, és Istennel jövevények legyetek. Jer-
tek hát, mert az én Lelkem ohajtja hogy a mit én meg
kostoltam, ti is kostoljátok. Egygyet kerdek tőled,
mond meg nekem: Szeret-e mindenkor egyedül enni
Feleséged és gyermekeid nélkül? meg nyugbole a-
zon, hogy egyedül könyörögj? A' mint azért egy-
gyüt estek, Ugy egygyüttis könyörögjete.

III. Ellenvetés. *Ugy de ségyenlek másokkal kö-
nyörgeni, és az akadályoz meg engemet.* Fel. (1) Szégyenles könyörgeni! Szégyenled tisedet tenni! annál nagyobb ségyen hogy ez akadályoz tégedet. Szégyenly bünt cselekedni, és ségyenlyed est a' te ségyenedetis; mert vétkes, meg siratando, ellene könyörgendő, ellene tufakodádo, és meg győzendő. Az ítelet napján ast fogodé Istennek mondani hogy ségyenlettel könyörgeni Házad népe közöt? (2) De miért ségyenled holot egyedül csak a' magad házadnépével vagy, kikkel mindennap egygyüt tárlalkodol, es azoknac feje, es igazgatoja vagy. (3) Csak a' magad gyakorlatlansága ennek az oka: fogj hozzá csak a' dologhoz és hamar meg győöd est a' nehézséget.

IV. Ellenvetés. *Nem ségyenlem tisedet, hanem a' magam gyengeségét; nincsenek elégedendő ajándékim,*
mellyel ez tisedet vegeben viszem. Ha olyan aján-
dékom

dékom volna mint egyebeknek, és végben vinném mint mások. Fel. (1) Hollakol? Debreczenben a' hollot a' kegyelemnek eskőzei bőségelen vannak, meg is te nem tudcz könyörgeni házad népe közöt? Te bűndöz; egygyik bűn meg mentheté tégedet a' másik büntül? Régi Tanitvány vagy az Ecclesiabá, mégis tudatlásággoddal oltalmazod magadat, oh hogy nem ségyenled! (2) Isten nem a' nagy ajándékokra sem a' könyörgésben valo frissen folyo sokra vigyáz; hanem az alázatos, meg terti, meg törődöt, és hívő szívre. Hincse még ebbeis rébed? Ha nincs, tégy sert rá hamar, egyébként pokolban kel menned: Ha vagyon kedvelli Isten az illyen áldozatot, áldozál hát. (3) Tanold ki bűneidet, sokségedet, és Istennek veled közlöt jo teteményit, érezzed lelkedben ezeket, és alkalmas lesse arra, hogy ezeket házad népe közöt olyan modon ki fejezzed, a' mint nekik eppületesteb, hogy nem mint ha elmulatnád ezeket. Hogy ha ember érzi betegségét, vagy éhségét, nem találé panaszokodó sókat, nem kívánnyae azoknac meg orvoslását? Tanuld a' Szent Írást, és a' magad hívét, és ezek jó könyörgéses Könyvek lesnek, mellyek alkalmasosá tesnek tised gyakorlására: Ennek felette könyörögván, könyörgeni tanuls. (4) *Meg ne esald magadat mandván: Nincs ajándékom; holott nincsen buzgoságod es szerelmed ebbeli tisedhez.* Hogy est világoscsam: Ted fel hogy a' Magisztrátus olyan törvenyt adot ki, hogy valamelly Cselédes Gazda nem könyörög az ő házában Cselédivel, az Oroslánoc Vermében vettetic: mit mivelnel akkor?

Koczkára vetnéde Eletedet, és az Oroslánoktul darabokra szaggattatnálé, avagy azzal a tudományoddal, és ajándékiddal mellyekkel mostan bírész, hozzá fognálé e' tiédhez? Találnálé valamit életednek meg tartására? Az Isten Törvénye nem olyan kötelező mint az embereké? és a' pokolnac tömlőcze nincsené olly rettenetes, mint az Oroslánoc barlangja? Erecze hát Láts tiédhez.

V. Ellenvetés. *Ugy de vadnak az én házam népe között némelly kegyelem nélkül való, és Istentelen szemellyek, kiknek én nem kívánbatok illyen vagy amolylan lelki kegyelmet, holot látom hogy magok sem kívánnak ollyat, magoknak.* Fel. (1) *Kegyelék nélkül valóke? Kel hát könyörgeni, hogy légyen kegyelmek. O nagy kegyetenség! Vallyon az illyen ki vétetette köteles tistü alól azért hogy ő nem jó? Talám azt mondod, hogy az illyeneknek csak egyedül kellene könyörgeni, és ki kellene rekesteni (valamig olyanoc létsenec) az őve kötöt könyörgésekbül. Hova vitén ez tégedet? Arra, hogy minden kegyelem nélkül való, és látható Istenteleneket ki rekes a' közönséges Gyülekezeteknek könyörgésébül, mint hintén a' ház-népi tisteletbül; de nem vélem hogy ezt állatnád olly képtelen dolog, a' másikra pedig nincs elégszendő okod. (2) Mitt tudcz te belé, mikor a' bünt meg vallod és abban lévő nagy gonórt meg ím red, Isten azokat meg illetheti, siveket meg törheti, és őket el változtathattya, hogy térdekre esse nec, és a' kárhozattul meg menekedgyenec. Meg tagadnálé mégis tőlök azt az eskőöt, mellyet ísíc meg*
áldhat

áldhat az ő meg térésfekre? (3) *El követczé ugyan valójában minden egyéb jó eskőzőket, tellyes teheséged szerint az ő meg-jobbitásokra? feddede őket, és mutogatode minémü veszedelemben forognac? Intede őket hogy a' büntül Istenhez fordullyanac, ezt pedig álhataratossan, és azoknac lelken való bánakozásból cselekedede? de talám ebbe is talál akadéket? Sem vélek könyörgeni, sem nékiéc sóllani nem akaré, holot mindenikkel tartoznál? Kécséges vagyoc benne hogy csak a' magad restsege, és sivednec gonolsága akadályoztat tégedet, és a' másoc gonolságát azért hántorgatod, hogy a' magadét el fedzhesseled. (4) Judás nem kegyelem nélkül való ember valae? Kivántae ő sivefien és valójában a' lelki áldásokat? nem mondtae meg a' Christus hogy őrdög volna ő? meg is a' Christus könyörgöt az ő Tanítványival mikor Judás azok között vólt. Luc. 22. 14. 17. (5) Mikor veled edgyüt térdre esnek ackór vallást téstnec árrul, hogy te veled ői; ve kötic lelkeket, mellyet ha sivefien nem cselekes; nec, övék a' vétec, és nem tiéd. (6) Nagyob gondod légyen árra, hogy valami szivedben uralkodó bünnel könyörgeni Istenednec, hogy nem mint has;ontalan féltelmeskedni attul, hogy valamely meg téretlen szemellyel könyörgés házadban.*

VI. Ellenvetés. *Olly vak-merők az én eselédim, és kedveilenek ez sent tistinek gyakorlásához, hogy semmikeppen reá nem vehetem őket; Későbbek házamtul meg vátni, és minden munkánat magamra hadni.* Fel. (1) *Lám gyakorta azt sem örömet cselekes; re*

a' mire magad dögában kénfzerited őket; kénfzerited tehát őket az engedelmeiségre. Mongy igazat, ha mindennap egéizlen el-mulatnák a' te dolgodat, jó néven vennéde tőlők? nem mutadnáde meg rajtoc valo hatalmatat és méltóságodat? Meg lehetne én azt mondóm, ha olyan szives volnál az Isten dicsősé gének, és az ő lelkec javának elő mozdításában, minémű vagy a' magad dolgaiban. (2) Miért nincs gondod reá hogy jó cselédet fogadnál hazadban? Miert nem választal; a' javában? (3) Az ollyano kat házad népe közzül el kellene bocsátanod, jobb volna nálok nélkül el-lenned, hogy nem mint az Isteni tisztelet nélkül, Dávid ki adot volna az illyetene ken. Solt. 101. v. 6. 7. De azt mondod: Ugy csak magadnac kel dolgoznod? Jobb is volná, de köszönsegeffen nem mind ollyanoc a' cselédek, noha valóban ritka a' jó cseléd (kivált-képpen Magyar-Országban) e' volna azért a' jó es;köz azoknac meg - jobbitására.

VII. Ellenvetés. *Sem magamnak, sem házam népének, nincs annyira való idők, hogy napjában kétféle könyöröghetnének; ez igen nagy akadályom volna nekem vendes hivatalomban.* Fel. Ugyan nincs időd a' könyörgéire? Oh melly igazán mondhatná az Isteneked; Ma meg kell halnod, és nem les; időd a' könyörgésre, sem kereskedésre, sem játékra, mit mivel; tehát: harmincz negyven es;tendő alkalmas idő melyben fok dolgot vihettél volna végbe, nem volt volnae időd hogy ennyi idők alatt házad népe közöt könyöröghettel volna? Vagyon időd, ételedre, ita lodra

és aluvásodra, és nincs időd a' könyörgésre? Ad Isten neked időt mindenre, te pedig haládatlan bűnös semmi időt nem akarš adni Istenec az övébül. Egec csudálkozatoc, és föld szégyenűly meg: hogy edgyitec világát bocsáttya az illyé csudára, (móstrumra) másktoc pedig illyé gonofsággal meg terheltetett embert hordoz. (2) Miért hát e világiac után annyira szorgalmatoskodol, még is azt kiáltod nincs időd, hadgy alább e világnac űzésében, és leszé időd a' könyörgésre. Hiszem nem csak ételedre, és italodra kellene gondónac lenni, hanem Menyorizágra is, Christufodra is, és lelked idvefségére is. Mi haszna ha éltedben gazdag vagy is, ha halalod óráján el-karhozol. Ugy szeretede e' világot, hogy azzal edgyűt a' poklot is. (3) Mit tes;es; világi gazdagságiddal, vagy mi jót tehetnek azoc te veled? El vihedde veled a' koporsóban, vagy a más világra? Tudd meg, Nem. Job. 1. v. 21. Præd. 5. 15. Nevevséges cselckedete volt edgy gazdag embernek ki halálra betegedvén foc aranyát elő kéri, és mikor oda vitték volna, edgy tizes aranyat ki véssen közzülöc, és hájába tévén, azt mondgya vala: *Okosabb vagyok én másoknál, mert ha a' többi mind itt maradis, ezt az edgyet el vissem magamnal* (4) Nagy vétek azt el hitetni embernek magával, hogy a' könyörgés, világi hivatalyában, kereskedésébé, meg akadályozza. Ugyanis mind menyorfág fele lehet kereskedni, avagy nyerekedni, mind e' földön. Noha fellyebb valo szeretettel mind a' kettöt edgy;ersmind nem szeretheted, sem nem szolgálhatod mint fő Uraidat; de

egyikért ugyan munkálkodhatol, és a' másikért könyöröghetz. (5) Mond meg nekem jó lelki ísmérettel, mindennap több időt nem vesztegetzé el annál a' mennyit e' tiszted magába foglalná? Kelletnél több ideig nem mulatné hasonlatlan társaság között, avagy nem heverné otthon? holott kissébb idő alatt is végbe vihetnéd az háznépbeli Könyörgést. Mégis azt mondod nincsen időd. (6) Hát ha Isten egé; házad népét hóis;jas betegséggel meg látogatná, és mind magadat, mind cselédedet rendes hivatalodtul el vonna, és azt az időt betegségben töltené el veled, mellyet könyörgésben nem akartál el tölteni? bizony talánod kell időt, mind a' betegségre, mind az halálra, ha a' könyörgésre nem találta. (7) Mikor az Isten itélő s;éki előtt állal; akkor miit mondal;? Ha azt mondgyác: állyon elő az az ember, a' ki háza népe között nem akart könyörögni. azt telelede Istének. *Uram annyi dolgom volt házam népével edgyütt e' világon, hogy nem érkeztem a' te szolgálodra.* Meg te gondold. Nem kellett volna é Meanyorl;ágot keréfní, az én jó kedvemet, szerelmemet megnyerni, a' bűn bocsánatért, és idveségért könyörögni? Akkor Isten ilyen s;omorú sententiát mond: Eredgy alá, Eredgy alá, a' gyötrelmek helyére, ha te nem találta időt az énnekem való könyörgésre, találoc én örökké valóságot a' te bűntetésedre.

*Quantus tremor est futurus,
Quando iudex est venturus,
Cuncta stridete discussurus.*

*Quid time Miser est dicturus,
Quem Patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?*

O mell

Oh melly rettéetes dolog les;é
Mikor Biró el-jó kéizen
Mindent s;orossan intézzen!

{Onyavalyás mit szol;z akkor
Te Szó;ó;óllóó itelker (tor.
Ki les; hol még az igaz lé bá

(8) Jobbá tévesse tégedet a' gazdagság? ugy itélem még gonosbá. A' ki leg bente ember, leg inkább útálly a' gazdagságot, leg inkább szereti Istent, és leg inkább szolgállyá őtet. (9) Hát ha néhánykor valami kárt vallanál tiszted gyakorlása miatt, gondolode hog' az Isten jó kedve, és lelkednek igaz békesége, bővé ki nem pótolná testi kárvalládat. (10) Ha Isten némellyeket visssa hozna a' koporsóbúl; és pokolbúl, még egyczer erre a' világra, gondolode hogy azok ugy üznék e' világot, és a' pénz keresés után alá s' fel ugy futnának, mondanáke hogy nem lelnek időt a' könyörgésre, hogy a' Pokolnac rettenetes gyötrelmeit mellyekb;e voltanac el kerülhetnék? Ha némellyek azoc között kik egy avagy két hónapig voltac pokolban olyan állapotban lehetnének, minéműb;e te vagy, gondolode hogy félben nem hadnác világi dolgokat, idejebben felkelnénc, későbbben fekünni mennének; nem tagadnáké meg magókat, ételeknek és álmoknac idejében, hogy volna idejek a' könyörgésre, mondván: *Oh Uram ne szálljunk te ujjobban pokolra: Oh ne térjünk arra az helyre visssa, mellyet olly nyughatatlannak, és rettenetesnek találunk lenni.* Hát te is, nem lennéle tehetséged szerint az háznépi Isteni tiszteletnek gyakorlója, hogy sem te, sem házad népe, a' kenkövel égő tóban ne vettetétek.

D

Követ-

Következnek a' Tudománnak

H A S Z N A I.

Első H A S Z N A O K T A T A S.

1. Mivel ekkédiglen a ház-népbeli Isteni tiszteltnek és könyörgélnec szükséges volta Erősségek-ből, Okokból és az Ellenvetéseknek el-hárításából elegendő-képpen meg próbáltatott; és az ember-nec lelki-isméreti annac igazságáról meg-győztetett. Tanuld-meg hát, hogy a' ház-népbeli könyörgés nem valami indifferens avagy köz tistti embernek, mellyet ha akar végben-vihet, ha akar el-mulathat, hanem olyan tistti, mellyet igen nagy vétek nélkül el nem mulathat; ugyan is ez a' dolog, nem valami ceremonias hanem erkölcsi törvényen vagon fundálva. 2. Tanuld meg hát, csak abbul is meg tetozik enec a' Tisttnek Isten parancsolattjából való eredeti, mivel a' romlott természet felette idegen értül, és ha cselekezi is valaki ez tisttit, de gyakorta nagy únalommal és lelki rest-séggel. Sokszor nem örömeft hajtana-meg ember Istennek térdeit Szent Pállal Eph. 3. 14. Csak az is meg-mutattya hogy Isteni munka ez, és nagy kegyelem kívántatik enec gyakorlására. 3. Tanuld meg, nem csuda hogy a' Sátánis annyi akadályokat csinál az embereknek, s' nevezet szerint azt sugallya az embernek: de hisem elég ha kamarában magánosan, vagy a' Templomban közönséges helyen könyörgés. 4. Valamelly Országokban a' ház neppeli Isteni tisttelet erejében gyakoroltatic, tanuld-meg; hogy a' Religio azokban van az inkább ellenben valaholatt el-

mulattatic, a' nagy temérdek profanitas sentségtelen-ség lábra kapott, mint ebben a' mi nyomorult Hazánk-ban. 5. Tanuld-meg, hogy ha a' ház-népbeli Isteni tisttelet erejében meg volna a' ház-népek között, akár mi nagy jora könnyebben rá vehetnek az embereket; de ennek nem létele miatt olyanok az emberek, mint a' silaj tulkok. 6. Nem utolsó tistti volna hát a' Lelki Pátoroknak, hogy mindenütt Ecclesiásokban ezt a' sokatlan de idvességes kegyesség gyakorlást az Isten népének commendálnak és tehersegek szerint fell állatnak. Ugy reménlhetnőc az egy-házi foglalatnac jó fikert, ha a' ház-népek között zengene az Istennek ditéreti.

K E R D E S.

Elégge meg győződtem volna ez dolognac fűkséges épületes és gyönyörűfezes voltárol, de a' dolognac Módgyárol ilyen Kérdést támasztoc: *Miképpen kellene a' ház-népbeli könyörgést úgy gyakorlani, hogy az kinek kinek a' ház-népben lelki hasznára leberne?*

Fel 1. Vadnac némelly Regulák, mellyek nézic a' cselédes gazdát, ki a' többinek Istenhez hája gyanánt vagon. 2. Vadnac olyan Igazgatásoc, mellyek nézic a' ház népben lévő semélyeket. 3. Vadnac olyan közönséges Regulác, mellyek egy aránt néznek mind a' cselédes gazdára, mind a' ház-nepre.

Cselédes gazdára nézendő Igazgatásoc.

1. Igazgatás, A' ház-népnek feje a' Gazda éllyen autoritátsával az ő háza-népének igazgatásában, és parantsollyon mindennek az ő háza-nepe közt, hogy jellenyék-meg a' ház-népbeli Isteni tistteleten: holott I-

Isten és a' terméket tette ötet a' többinek-is fejévé.
Meg lássa azt-is, hogy az Ő házából a' bűnt ki tisztítsa,
és ne találtaflanac az Ő ereffbe alatt hamis esküvőc,
részegfék, és nyilván valo bűnben élők. Ekkeppen
Jácob meg tisztíta az Ő házát, mikor Istent akarná
tisztelni. Ter. 35. 1. 2. 3. *Kelly fell Jácob meny fell
Béthelben, és csinálly Oltárt ott Istennek, akkor monda
Jácob az Ő háza népének: vesétek ki az idegen isteneket,
kőzűletek, és tisztítsátok meg magatokat, és ruháitokat,
Mennyünk fell Béthelben, és csinállyunk ott Oltárt az
Istennek.* Dávid-is erre czéloz. Solt. 101. 6. 7. A'
háznépnek meg jobbitása igen jó eszköz a' háznépbe-
li Isteni tiszteletnek gyakorlására. A' háznépben valo
rendeletlenségek meg akadályozzák a' könyörgést.
1. Pet. 3. 7. Holott Szent Péter olyan igazgatást ad
elejekben a' háznépbelieknek, hogy az Ő imádságok
meg ne bántassék, úgy viselleyék magokat egymáshoz.
2. Igazgatás. *Hogy a' könyörgés a' háznépnek lelki
épületire gyakoroltassék, meg kívántatik a' Gazdában,
hogy illendő tudománya, és ajándéki legyenek neki az Ő
állapotyához, mellyben Isten helyhezette. A' tudat-
lanság alkalmatlanná teszi a' Gazdát tiszteinek végben
vitelére, és a' tudatlan gazda aláb valo a' szolgánál, a-
vagy a' gyermeknél. Az illyen háznép hasonló a' test-
hez, mellynek vagon feje, de nintsenek szemei. Péter
Apostol meg kívánnya a' házi gazdáknak, hogy ér-
telmes emberek legyenek. 1. Pet. 3. 7. *Mint illik ér-
telmes emberekhez.**

3. Igazgatás. Ez is szükséges, hogy a' cselédes
Gazda tanítsa a' Vallásnak fundamentomira a' ház-

népbeliket, hogy inkább meg érthessék a' könyörgésnek
materiaját, mellyet Isten eleiben bocsátanak. Mert ha a'
Gazdanac van annyira valo tudomány, hogy tud-
gya mit kellyen kérní, és miképpen, azonban a' kik
véle le terdeplenek az Ő bavinac értelmét nem tud-
gyák, miképpen köthetik egyben kéréseket és vállal-
teleteket, avagy miképpen mondanac Ament arra a'
mit nem értenek. Hogy azért nagyob lelki épülettel
lehesen a' könyörgés, elsőben a' fundamentomot
le kell tenni. Sid. 6. 1.

4. Igazgatás. *A' cselédes gazdának jó formában
kell állatni szívét a' könyörgésben, és az Ő indulatinak
Isten Lelkétül meg kell melegitteni.* Ugyan-is annac
könyörgésben valo lelki melegsége egyebeket is meg
melegithet. Ha vesék efebekben a' háznépbeliek, hogy
ugyan síves az Isten előtt valo reménkedés, az Ő hideg
indulattyok-is fell gyulad és neki melegség, külömb-
ben azoké-is hidegen és fagyoson marad. Valaminez
hogy meg kívántatik a' Tanitoban hogy a' mire akar-
ja indítani a' népét, már az előtt az Ő síve meg indult
legyen; ugyan-is a' cselédes gazda merő Tanító az Ő
házában.

5. Igazgatás. Készség el házadnépét rövid intés
által, viselleyek ugy magokat, mint kik az Ő főkké va-
lo Istennek eleiben mennec. Ne fogj hirtelen és
minden késület nélkül az Isteni tisztelethez. Igy
késítette-el Jób az Ő háza népit mikor vélek edgyüre
áldozóc Istennek. Jobi 1. 5. *Meg sentebé öket Jób
és fel kele idején reggel áldozok mind azoknak számok
berint, így cselekedék vala Jób Bűntelen.* Vallyon.

hogy hogy bentele - meg őket? Adhatotte nekik
kegyelmet, holott az Atya adhatna gyermeknek
világi kővér portiokat, de nem adhatna bencséget;
adhatna pénzt az erbenyekben, de nem jószágot a'
bívekben? Jób azért mondatie meg bentele az ő
gyermekit, a' mennyiben igyekezte őket el késíteni
az Isteni tisteletre. Így vetele ez az hó meg bentele
Ki jöv. 19. 22. *A' Papok bentelelek meg magokat.*
2. Chr. 30. 16. *Es a' Papok, Leviták még ségyen-*
lek magokat, és meg bentelelek magokat.

6. Igazgatás. Ha nos dolog az is ezen végre,
hogy a' őselédes gazda kinek kinek lelki állapotját há-
za népe közül tudgya, hogy azoknak állapotjokhoz il-
lendő kéréseket tudgyon Isten eleiben bocsátani. Le-
gyen nevezetes tudományja azoknac búgsegei, ké-
telkedési, félelmi, késérteti, és lelkeknek nyomoru-
sági felől, ismét az ő bűnokről a' mennyire illendő,
és Istennek hozzájoc való kegyelmességiről: mert a'
mint hogy nagy lelki hátnára vagyon a' népnek, mi-
kor a' Tanító tudgya az ő nyájának állapotját, hogy
a' bcrint tanulhasson érettec, prædikalhasson nekik,
és könyörögheffen érettec s' vélek, a' mint az ő álla-
pottjoc kívánnya; így a' ház népnek nagy hátnára lé-
ben, ha az ő magános sorloc az Ur eleiben terjesztetik
a' könyörgésben.

7. Igazgatás. *Tarcs alkalmas órákat az ház*
népbeli könyörgésre, és végy illendő időt, mellyben min-
nyájan az el vonódástul, es meg háboritástul üressék le-
bessenek. Reggel ne hallazd fokára, hogy a' világi
alkalmatlanságoc egészlen el ne mulattalsác. Későre

te hadd étsaka mikor a' ház nép estig való dolgai miat
el-fáradvan alkalmasabb alunni mint könyörgeni:
a' késő könyörgések gyakrabban alusákon könyör-
gések, edgyik edgyüt, másik másutt alusik, és meg
lehet az is, hogy maga a' gazda is álom és ébredés
között könyörögjön. Ne tölcs el azért, idődet má-
lutt, mikor othon kellene könyörgened bizonyos
rendelt órán.

8. Igazgatás. *Annyi időt tölcs a' könyörgésben,*
hogy a' kik veled edgyüt könyörögnek, meg illetőgyenek,
de felesleg el ne fárasztassanak a' hosszúas könyörgéssel.
Igen rövid se légy sem peng unalmas: rövid ne, mert
a' bivet nem könnyen hozhatni jó karban: az indula-
tákat sem könnyű meg-melegíteni; búkséginc fokac
bűneinc is fokac, búkség azért, annyi időt tölcsinc
el, hogy a' mi bívinc azoknac, és az Isten kegyelmessé-
ginec érzésére juthasson: addig térdedrül fell-
kelni, míg ezec hihető-képpen meg nem lettek, nem i-
gen fokkal téfen többet, mint mikor hozzá fogtal.
Ez a' fiető rövidség, meg-mutattya ez tisteledben
való kicsiny gyönyörűségedet és árra való gondodat,
melly hamar válhassal meg a' könyörgésnek terhétől.
Sokan csak másoc hájokat, vagy magoc lelkek-ismé-
retinec háját akarjác be-dugni az ilyen hamarja kő-
nyörgéssel; mind-a'által a' hosszúas könyörgésekben
is lehetnee alkalmatlanságoc, mellyec a' kegyelem
nélkül valóknac, sőt még a' jóknac is terhéc
vadnac.

Olvyan Igazgatásoc, mellyec nézic az edgyüt kő-
nyörgő ház népet.

1. Igazgatás. *Minnyajan jelen kell lenni nekik kezdetitül fogva végéig.* Rendeletlenség az, mikor a' szolga, szolgáltató akkor jő elő, mikor már fele is meg lett a' könyörgésnek, vagy elébb áll mig el-végeződic, vagy pedig meg háborította a' könyörgést, és félben hagyatta.

2. Igazgatás. *Mikor jelen vagy a' könyörgésben szorgalmatosan figyelmeztetve, micsoda bűnök vallatának meg, és micsoda kérések bocsáttának-fell, minémű hálák adattának Istennek az elvett jökért.* Az örög azon igyekezc, hogy a' könyörgésben ne légy jelen, mikor jelen vagy; ha jelen vagy testedben, azt akarja ne légy jelen lelkedben. Nem gyönyörködíc Isten testednek meg hajtásában mikor bíved egygyüvé nem kötöttic a' munkával. Az egygyüvé kötött könyörgésnek egy hájjal és egy bível kell lenni. Csel. 1. 14. *Egyenlő akarattal könyörögenek vala.* Melly fő így fejeztetic ki Rom. 15. 6. *Hogy egy szívvel és szájjal dicsőítsék az Istent.*

3. Igazgatás. *Nem csak figyelmeztetni kell a' könyörgésre, hanem a' könyörgésnek materiáihoz a' mennyire meg egygyez az Isten beszédevel, kiváltképpen való assésűft hiel adást kell adni.* Mikor a' szívnek romlósága meg ifmertetic hid-el igaz az; mikor az ujjá szívletetlen állapott sirattatic, hidd-el hogy az; mikor kegyelemért könyörögnek, melly szívéséges az idvelségre, és a' melly nélkül el kárhozol, hidd-el bizony igaz ez; mert ha ezeket kéri Istentől a' könyörgő; semmily és te hallod ezeket, de nem hiszed, annac a' könyörgésnek hájnat el veszted.

4. Igaz

4. Igazgatás. *Nem csak hidgyéd, hanem személlý szerint magadra is szabogassad.* Mikor az eredet szerint való bűn meg vallatik, mondgyad szívvedben: *Uram ez az én állapotom, az én szívem meg veszet és igen utalatossa lett.* Mikor a' szívéséges ki-fejeztetic, mondgyad szívvedben: *En Uram szinte e' nélkül szívöködöm, én szintén a' Christus hejával vagyok, oh vajha ó nekem adattatné! szeretet nélkül szívök vagyoc, ho vajha téged szerethetnélec!*

Olyan igazgatáloc mellyec közöc, mind a' könyörgő gazdával, mind a' könyörgő ház-néppel egyzer s' mind.

1. Igazgatás. *Légyen szívetekben az Isten tökéletességeknek könyörgőitök mélységes bé metzese.* Ne jöjjetek Isten eleiben alá való becstelen és illetlen gondolatokkal, hanem gondollyátoc ötet és hidgyetec a' ki előtt térdet hajtatóc olyan szent, bölcs, igaz öröké való, mindenre elégséges, minden tudó Istennec lenni, hogy ó reá vigyáz minden éotokra, és szíveteknek minden gondolatira; hogy ezt az Istent meg nem csalhattyátoc, ha magatokat meg csallyátoc is. Ugy kell azért ez tiltetek et gyakorlanotoc, hogy Istennec tetséc, egyéb-aránt haszontalan minden munkátoc.

2. Igazgatás. *Bocsássatok fel könyörgéteket ehez a' nagy és dicsőséges Istenhez a' Jépus Christus névéb.* Nincs a' bűnösöknek Istenhez egyéb által való járuláloc, hanem a' Közben járó által. Nem foc hasznát vézted annac a' könyörgésnek, melly a' Christus

E

nové-

nevében nincsen. Joseph meg-mondotta az ő Bátor-
tyaác, hogy őtet ne látsá, ha az ő kisebbic attyoc fiát
Béjámint magockal el-nem hozzác Ter. 43. 5. Igy
mi is Istent a' Christus nélkül. Eph. 3. 12. Sid. 7.
25. Col. 3. 17. A' Christus nevében való könyör-
gés pedig nem áll az ő nevénc nyelvünkön való
puzta forgatásában, hané annyit téfzen, mint kö-
nyörgeni, ő hozzá való engedelmeiségből, az ő ere-
jében, az ő dicsőségre, az ő ígérteiben bizván,
meg-nyugodván az ő érdemében, és egyedül ő érette
várván meg halgattatást, és kedveltetést.

3. Igazgatás. *Légyen szívetekben valóságos és
igaz észle bűneiteknek, sükségeiteknek, és az Isten ir-
galmasságának.* Ekképpen a könyörgésnek minden
kére, egy-mint avallás tétel, kérés, és hálá-
adás halznossabban intéztetethetic. Tudgyátoc bű-
nötök az ő belső ártalmas voltában, rutságát a' ma-
ga természetiben, a' mennyiben bűn; tudgyátoc és
érsétek annac rettenetes következést, annac kü-
lömb külömb féle nemeiben, munkáiban és nehe-
zétéiben. Tegyetec szert sükségeiteknek észlére
és a mely dolgokért kell könyörgenec azoknac
sükséges voltára. Ha sütkölködötök kegyelem
nélkül, érezzec annak sütkit, és hogy an-
nélkül el-kárhozotoc, és a szerint könyörögjete.
Könyörögjete mint olyan személyec, kic el-hittéc
hogy el el-kárhozotoc, ha meg nem bentelettek,
és ha meg nem terte.

4. Igazgatás. *Tegyetec valóságossá magatoknak a'
láthatatlan dolgokat, el hiven azokat szintén ugy*

mint ha szemetekkel látnátok. Midőn könyörgeni
kezdete, nézzete-be a láthatatlan világban; fon-
tollyátoc a bődögult lekkec állapottyát, és ugyan va-
lójában gondollyátoc meg, micsoda forsban vadnac
azok kik már az örökké-valóságra által mentenek,
és innaet vegyetek erőfseget buzgotalan sziveteknek
fel indítására; Ismét állyatoc meg és szemlélyéte
meg az szegény el-kárhozot lekkeknek állapottyát,
mint ha szemetekkel látnátoc őket, a kénkövel égő
tóban heverni és egni az Isten haragjánac kénköves
tüzeiben: tegyetec fel mint ha azoknac szörnyű átko-
zodásokat és kietlen ordításokat s keserű zokogáso-
kat fületekkel hallanátoc, kic ily szollanac: *Oh
jaj minékünk hogy valaha születtünk volt, hogy ez györ-
relemnek helyére kellet jönnöc! Oh bizony györrelem-
nek helye: vala nekünk edgyzer könyörgő és halgató i-
dönc de mi azt javunkra nem fordítottuk, egyebarant ez
rend-kívül való kinokban nem volnánk. Könyörgöt-
tünk, de csak jádzottunk az könyörgéssel és csak trefáld-
tunk Istennel, kit mostan érünk meg emészto tűznek len-
ni. Oh melly igen meleg ez hely, meleg ez hely!
Vallyon nem száné meg Isten minket, nem könyörüle raj-
tunk! volt olly idő ugy gondollyuk vala de csak magunk-
nak bizelkedtünk és meg csaltuk magúkat. Oh vajha Iste
edgyzer meg próbálna még minket bár csak egy avagy két
holnapig! vajha ki bocsátana minket erre a könyörgő
életre! de az nem lehet s-nem is leszen, el-mult az idő és
soha többé mi nem könyörgünk. Oh időmiert muld el
oll hirtelen! melly sebesséte te mozgásid! oh ha ga-
tag bűnösök, hogy él nem kerülök az örök halált! rette-*

netes az kárhozat, érezzük magunk szűgyenével még is rettenetes az kárhozat!

5. Igazgatás. Gondold meg hogy ez két helyeknek valamelyikében leszsz rövid időn. Mikor az könyörgéshez fogs tekincs hátad megé, és meg látod hogy az halál siet utánnad, nyomodban vagyon: nézz előre és látod az eget és poklot előtted; magad pedig az .dónek tsak az szilin állatsz és ezennel az örömmek vagy banatnac öröкке valóságában lephetz be.

6. Igazgatás. Gondold meg, hogy talám ez léssen uzsolsó háznépbeli könyörgésed. nem tudod a' halál melyiteket veszi ki a' könyörgésnek ideje elől, a' gazdáté a' gazdaafszonyté, a' gyermeket vagy a' szolgát, és mindenic gondolkodhatic így: Talám én léssék az első. könyörögj azért mint ha többé nem könyörögnél. Egy pogány levelet irván baráttyánac azt írja: Im iroc teneked barátom, nem tudván hogy az halál el ragadhat engemet, még mig a' penna kezemben vagyon, hát a' keresztényének ne könyörögjenek? holot nem tudgyác, ha a' halál sinton akkor jön el mikor a' könyörgés az szájokban vagyon?

7. Igazgatás. Legy faradhatatlan az könyörgésekben. Ha gondolatid nyargalodznac, hid szive őket, ha tunyác ebrezd fel őket. Könyörögj edgyüt cseleddel, ugy mint edgyüt kíványsz élni azokkal az egekben, és dicsirni Istent menyben, minnyájatokhoz valo szerelméjért s' irgalmaságáért; könyörögj de ne hidegen és lágy melegen edgyüt hogy edgyüt ne egetek az öröкке valo lángokba. A' mit szereted lelkedet

meg

meg lásd hogy az könyörgésnek csupa tsac fokásbul valo gyakorlását ne tarsc elégnek. Ne nyugodgyal meg a' meg cselekedet munkában és hogy tsac szavádat s' né lelkedet öncsed ki az Ur előt. Az ember igé könnyen bele csibámodhatic a' könyörgésben valo lágy melegségbé, melly anac sinton az szívét és erejét meg emétti és azáltal valo hafnot meg akadályozza.

Midőn házadnépet könyöröggeni szive hivod, tégy illyen kérdéseket magad eleiben.

1. *Micsoda vagyok én?* Igen nagy bűnös, kárhozatra méltó. Oh hogy könyöröghet az bocsanaterét a' porban menendő kárhozatot érdemlő szemely!

2. *Hol vagyok én ki előt terdeplem én le?* nem Isten előtte? ki jól tudgya ha én jádczome vagy ugyan valóságos vagyoc az könyörgésben?

3. *Hol lehetnék én mostan?* Pokolban az ördögök között és az el kárhozot lelkék között; s' nem kelle minden erőmmel könyörögnem azért hogy soha abban az társaságban ne vettessem?

4. *Hová megyek én?* Az öröкке valóságra. Hol léssék én hamar: az öröкке valóságba; jádczámé hát utamban?

5. *Mi körül forgelodom?* Micsoda most az én dolgom? Lelkemet nező leg terhefob dolgom vagyon.

6. *Vallyon ha ez lenne utolsó könyörgésem.* Minek előtte meg halnék? térden álva el kelleneé aludnom.

7. *Vallyon ha az én öröкке valo állapotom meg határozatnék, ez tistsem gyakorlásában valo sívessegem vagy sívessegem szerint?* Vallyon akkor Istent trefás tartomnac tarthatname!

E 3

8. Vallyon

8. Vallyon ha Isten azt mondaná nekem, ha velem jádcsol az könyörgésben ugyan abban hirtelen meg betegítlek, meg öllek meg vakítlak, siktetté teslek és meg németlák? Nem kellene nekem szívemre vigyáznom az könyörgésben?

9. Vallyon ha valami földi királlyal kellene szollanom, vagy ha valami dicsőséges Angyalt látnék, nem kellene felelemmel és becsület tétellel be telném holott Isté véghetetlen keppen meg haladgya ezeket.

10. Hát ha mindgyárt sámat kellene Istennek adnom arrul hogy hogy könyörgök, és hogyha miágyárt az ő itilő feki előtt meg kellene jelennem, mihelt térdemről fel kelek? Vallyon akkor lágy melegnek kellene é lennem.

11. Ha azért jöttem Isten eleiben hogy ő vele egyesüljek, hogy bűnöm bocsánattjáért könyörögjek, hogy tessék Istennek és használják lelkemnek? Vallyon a' gondatlan könyörgés helyre visie ezeket?

12. Vallyon ha azok kik en velem edgyüt könyörögnek szívemben be tekinthetnének és láthatnák mikeppen visem végben tisztemet? Nem fégyenlenémé fog gondolatimat, és szívemnek halovánságát? Hát az Isten szemeitiz ezer serte inkább nem indithatták fel szívemet; hogy nem mint az en felebarátimnac felőlem valo tudományá.

13. A' gondatlan és halovány könyörgés adbaté nekem vigasztalást halálom oráján? Nem úgy kellé most könyörgenem hogy akkor lehessem vigasztaládom.

14. Meg csallyamé magamat a' leg nagyob tekin-teth dolgokban? Terdeimen csússzake pokolban? a' vagy

avagy most kell könyörgenem, hanem el kel kár-hoznom. serkenyfel lélkem, serkenyfel szívem és láfs dolgodhoz.

15. Meg csufolhatomé Isten? Vallyon az szív-féség nélkül valo könyörgés nem Isten csufolásé?

16. Nem kelle nekem többet cselekednem annal a' mit az hypocryták cselekefsnek? A' hypocrita pedig nem könyöröghete olyan formán a' mint én gyakran cselekedtem.

17. Vallyon azon Isten a' ki nekem parancsollya hogy könyörögjek, parancsollyáé aztis hogy neki adgyam szívemet az könyörgésben? Azt pedig cselekedgyem e-levenséggel és buzgosággal. engedelmeskedgyemé ed-gyikbe ő neki s' hát nem az másikban-is? a' kisseb-bikben s' hát nem a' nagyobbikban? ha pedig nem cselekesem, nem Párt útő vagyoké Istenem ellen?

18. Ha a' halovány és rest könyörgés az én lelkem ismérétinek sáját mostan bedugja, azt cselekefsié az Isten itilő feki előtt is? Nem kelle hát nekem hogy az én lelkem ismérétinek mostan jo tanu bizony-szaga légyen én felőlem azon igyekezném?

19. Mi hasnom nekem abban hogy az emberek kö-zött vagyom nevem hogy élek, ha az Isten tekinteti előtt bolt ember vagyok? Mikor én meg haloc ha másoc akkor azt gondollyác vagy mondgyác, hogy az én lelkem menyorságba ment, azonban valósággal pokolban ment? Kissebitie az én gyötrelmimet hogy az emberek dicsirtek engemet az Isten pedig kárhoz-tat?

20. Ugy könyörögjéké hogy a' könyöröés terheimre

légyen nekem? Az híveltség, elevenesség nélkül való könyörgés, teréh; de az eleven könyörgés gyönyörűséges és nagy édecség vagon benne.

21. *Vétkeztem én valójában? vallyon az én bűnöm ugyan valójában bűnöke? Hát én valójában ne könyörögjek? az én könyörgésim ne legyenek valóságos könyörgések? meg áthatnak edgyűt a' valóságos vétkezés és a' mázos könyörgés? vallyon a' mázos könyörgés nem valóságos vétkezése? Serkenyfel oh én lelkem a' te dolgodra.*

22. *Vallyon az én szükségim valóságosoké? Vallyon valójában nem hükölködöme kegyelem nélkül, avagy tsac több nélkül? Hát az én könyörgésim ne legyeneké olly valóságoc, mint az én hüségim?*

23. *Akarnámé én ha Isten engemet tettetés jo tétéményével eltetne? Hát én elvethetem é Isten tettetés könyörgéssel?*

24. *Az én kísirtetim nem valóságos, erős, és hatalmas kísirtetéké? Ollyanoknac kel hat lenni az en könyörgésimnek is.*

25. *Nem vagyoké valóságos és eleven az én világi dolgaimban, nem valójában viseleme magamat az én boltomban, a' piaczon az adásban, az vevésben? Ne legyeké hat valóságos az más világra tartozo dolgokban, az en lelkem dolgában?*

Igy azért némellyeket é kérdések közzül ted melegen a' te hívedre és teddfel ezeket te magadnac az Isten félelmében, és meg melegétnék tégedet a' te hídedségedben, meg elevenitenek halvánságodban ha Isten ó maga meg borongattya hívedet és maga fel buzdit

buzdit hogy az ház népbeli könyörgést gyakorlyad magadnac és a' tiédnec lelki háfnokra.

2. H A S Z O N. Intés. Intetnec az Ur nevében minden cselédes gazdák gazdaaszszonyok és egész ház nepek és az ház népbeli könyörgésnek gyakorlására. Meg hallottad annak meg próbáltatását hogy ha a' te tistted, meg értteted anak próbáját miért hükséges tistted, a' testnec s-vernec ellenvetéfi is el hárittattak és Idvelséges igazgatások annac háfnonnal való gyakorlására elődben irattac. Mit mondotoc Uraim? el-tökelliteke magatokban Josuéval az Isten tekinteti előt hogy ennec utánna az ház népbeli könyörgésnec gyakorloi léstec vagy csak ugyan el mulattjátoc? El-vebéssemé én minden munkámnac gyümölcsset, hijában tanítottame eddig e tudományrul? Semetekben mondom nem leš hijában való. mert az áldot Istennek Igéje avagy meg gyöz, avagy meg jobbit, avagy kárhorzat tistetei. Ugyan is miért jötünc az Isten Házában? Azért hogy hüségessen meg mutogafsuc tistteteket, és valójában árra indicunc hogy engedelmeskedgyetec? Tanullyanake, a' Tanítoc ti érttetec mikor ti ágyatokban alustok és hírdéséke az Isten akarattját a' Gyülekezetben, ti pedig minden tanácsinkat házatok megé vetetike? Gondolnám hogy talám bölcsebbec volnátoc lelketec örökké való boldogságért hogy sem küldömben cselekednétec. Atyák a' nagy Istenért gondollyátoc meg micoda állapotban hoztátoc gyermekeiteket e' világra, nem de haragnac fiaie azok, bűnben meg hóltac, Isten ellé ségi, méltatlanoc a' menyörbágra, méltoc a' kárho-

zatra, s' nem akartoké naponként könyörgeni hogy eből az állapotbul ki szabaduljanac és idvezüllyenek? Mind edgye tinéktek hogy a' ti gyermekitec vagy el-kái hozzanac vagy idvezüllyenec? Mind edgye tinéktec hogy az áldot dicsősséges Istennel vagy az Ördöggel edgyüt legyenec? Nem bánnyátoke a' magatoc csontyát véret? hol vadnac a' ti bánakozó Atyai indulatotoc? Ha testec meg akarna halni nem könyörgeneteke agyoc félin hogy a' koporsótul menekednéne meg, mennyivel inkább azok lelkenec a' pokoltul való meg menekedéséért, Ti pedig a' kik jó lelki ísmérettel ez tisteteket gyakorollyátoc mennyetec elő ebben és az Ur légyen veletoc. Nem sok idő mulva a' ti könyörgétek tökéletes dicséretté válíc az egekben, tarcsátoc magatokat chez: én és az én házam népe tistellyűc a' Jehovát.

K E R D E S. *Miesoda indito okokkal indittathatnának az cselédes gazdák az ház népbeli könyörgésnek álhataratos gyakorlására?*

I. INDITO OK. *Gondold meg hogy a' melly lelkek házad népe közöt vadnak igen drágák és halhatatlanok, az alá való bolognac lelke drágáb minden aranynál melly a' te ládádban vagyon, drágáb mindé felye m marhá nál melly a' te bótodban vagyon, sőt e világnac minden kincsenél, Matth. 16. v. 26. Né könyörgenete tehát ezekért a' drága s-halhatatlan lelkekert edgyüt hogy örökké edgyüt élnenec boldogul.*

2. INDITO OK. *Gondold meg hogy azok a' drága és halhatatlan lelkek a' te gond-viselefed alá bi*

zattatták. A' cselédes gazdák nac bintén ugy sámot kel adni az lelkekrül mint az Egy-házi bolognac, mikor néked gyermeked bületic akkor egy halhatatlan lelket biz Isten reád hogy fel nevelyed ő sámara. Mikor egy bologát fogadcz házadban akkor meg más lelket biz Isten gondviselefedre, kérdésben hivod ezt? tanullyad a' negyedie parancsolatot, és ezt abbul igaznac lenni meg-tapastralod.

3. INDITO OK. *Gondold meg melly kevés időd vagyon ezt tistenednek vegeben vitelére, tenked és házad népénec csak kevés ideig kell edgyüt élnetec és az halál által egy-mafnac el kell valnotoc 1. Ted fel hog' azok közzül egymeg hallyó, te előtted, ha leked ísméreti meg nem belyegeztetett nem gyötrödnéle mikor temető sírjában kifürvén ily gondolkodnál: Im hol vitetic egy halott az én házambul kívül soha én edgyüt nem könyörgöttem. Mindennap edgyüt ettem és edgyüt munkalodtam véle soe estendőkig de soha edgyüt nem könyörgöttem, oh talám az ő lelke pokolban ment az én reitségem miat! 2. Ted fel magadban te haló meg azoc előt; mert ha őket meg né hálnac néked meg kel hálnod s' őket el kel hagyod, gondold-meg micsoda Istentelen könyörgéft utálo háznépet hadcz magad után gondviseletlenség miat.*

4. INDITO OK. *Hozzájok valo bereteted inditon tegedet a' vélek valo könyörgésre, mutatode beretetedet hozzájoc ebben hogy testekrül bologmatoslan gondot viselés, hát a' Lelkekrül nem viselnele gondot, holot a' Lélek nemessebb a' testnél?*

5. INDITO OK. Gondold-meg hogy az ház-
népeknek meg jobbitása *szükséges eszköz a' közönséges*
reformátiora, és az igaz vallás edgyik Nemzetségül
másikra ugy terjed; A' meg jobbitás kezdődic a' sze-
méllyeken, onnét alá vitetic az Háznépekre, onnét a'
Gyülekezetekre, onnét a' Falura, Varafokra és az e-
gés Országra; de hogy hogy lehet a' seméllyeknek és
ház népeknek meg jobbitása nélkül az Várafoknac
és Országoknac meg jobbitása?

6. INDITO OK. *Ha fel nem állatod az igaz*
Isteni Tízteleter házad népe között annál töb bün leszen
benne és bűvölködő gonofság. Mennyi átkozodás van
loc ház-népekben a hol nincs könyörgés? Ahol I-
stent nem szolgállyác, az ördögöt szolgállyác ott, ha a'
te házadban nincs Istennek Téploma, lében a' Sátán-
nac kapolnája. Serkennyetek tel azért tunya cselédes
gazdák, és ézt meg őrizzének.

7. INDITO OK. *Hathato eszköz, hogy házad*
népe engedelmes és job légyen hozzád, mentül inkább bi-
vod úket az Ur szolgálattjára és mentül többet könyör-
gesz vellek. Panafozkodol mely engedetlen gyerme-
kid, cselédid és szolgálid vadnac, ki az oka? Te magad
hogy jobban nem tanítottad őket. Olvastam egy
Ishu felől kit midőn akasztani vinnének kíván fölni
az annyával, és fülében sugni, ki el harapja annyánac
fülét ezt kiáltván ellene: Te vagy az én halálmorc-
oka, a' te rosz nevelésed miat jutottam éjajos állapotra.

8. INDITO OK. *Ha a' Religiot vallod, azon-*
ban házad népe között nem könyörgés vallás téveled nem
egyeb hanem atkozot bűnmutatás. Mikor az Isten Né-

pével

pével edgyüt igit halgatcz, könyörgés, és láttatol
buzgonac lenni vélek és othon nem könyörgés ez
nem egyeb mintha azt hitetnéd el másokkal hogy
ollyan vagy a minémű nem vagy, folyon a' te magad
háza te ellened.

9. INDITO OK. *Az Istennek segicsegül va-*
lo hívásának elmulatása az Isten atkát hozzá az ház
népekre. Jerem. 20. v. 25. Oncs ki a' te haragodat az
ház népekre kik a' tenevedet segicsegül nem hívják. Ez
helyen 1. A' fenyegetet seméllyek az ház népek,
melly ebben az helyben foc cselédeket foglal bé, kö-
vetkezic innét az atoc a' magános cselédekre is. 2.
Az ő vétek, az Isten nevének segicsegül nem hívása.
3. A' dolog, mellyel fenyegettetnek, a' Jehova ha-
ragja avagy büfulása, melly nem cseppenkent buldo-
gal az könyörgés nélkül valo ház népekre, hanem
nagy bűséggel. Ellenvetés. Lám a' melly ház népek
közöt nincsen is könyörgés, sinton olly boldogok a' felől
mint a' mellyekben gyakoroltatik. Felelet. Gyakorta
Isten haragic ha mindgyárt nem fujtja és bünteti is
az bűnőt: Az ő haragja függ a' te házad felet és nem
vagy boldog leg nagyob boldogságodban-is.

B E R E K E S Z T E S.

Valaki ez iráskánac olvasásához fogó, le ne tedd
addig kezdebül mig fontolra végig nem olvasod;
hogy valamikeppen eddig el-mulatot tisednek nem
gyakórlásáért Isten tégedet hirtelen haragjánac eles
fejéjével ki ne vágjon.

Adgyon az Ur tenéked mindenekben értelmet

Amen!

F3

Egés

Egész Ház népnek reggeli buzgo könyörgése.

OH Könyörülő dicsőfseges Mennyei edes Atyánc; ki gazdag vagy irgalmasággal minden te fiaihoz és leányidhoz, valakic igazán segicségül hivnac tegedet kerünc tegedet alázatofá, kedvelyed e' mi reggeli dicséretünket és háláadásúnac Aldozattyát, mellyet kés; s;ivel és áhítatos indulattal viszúnc te elődben, Szerelmes Fiadnac véghetetlen érdembē való bizodalműkbā, öröcké való szerelmednec meg ismérésében és azoknac a' meg becsülhetetlen jó teteményeknec mellyeket ő általa, ő ertette és ő véle edgyút ajándékozta minékünc és minden váloftottidnac ő benne, nagyra való becsülésében. Oh melly drágalátosfác mi előttünc a' te irgalmaságid felől való gondolatinc! Oh melly nagy azoknac fummájoc! Kicsoda becsülhetné meg a' te igédnec drága gyémántyát, és a' te kegyelmednec kincseit?

Kicsoda

Kicsoda emelhetné fel gondolatit és kíváságit az Istenec Christus Jéfusban való mennyei hivatalánac jutálmánac elveteleére, a' dicsőfsegnec rothadatlan Koronájánac, melly minékünc Mennységben tartatic meg nyeresére? Oh Uram tölcsbe minket a' te kegyelmeddel, hogy bővelkedgyünc azért a' nagy jóért való háláadásfokkal és dicséreteckel. Szefelicsd ki a' mi sziveinket a' te szerelmeddel, hogy meg foghassuc valami részben mindē szefeteckel edgyút a' te véghetetlen irgalmaságodnac és jó-vóltodnac mértékét, mellyet meg mutattál a' Jéfus Christusnac dicsőfseges orcáján, és bőségeffen meg bizonyítottál a' mi nevünknek, minec előtte még nem vólnanc az életnec könyvében való íráfa által, és a' mi teremtésünkkor, mint egy pecsētes gyűrűvel meg pecsētelvén minket a' te képeddel; midőn pedig azt meg mocskoltuc vólna és tellyesféggel mint egy ki vakartuc vólna, meg ujji-tottad azt ujjonnan mi bennünc és meg váltottál minket, kic eladtuc vala magunkat szolgájúl a' bünnec és az halálnac né

vező

veszendő állatokon, úgy mint aranyon e-
zúftón; hanem a' te edgyetlen edgy bárá-
nyodnac a' Jésus Christusnac meg becsül-
hetetlen vérén váltottál meg minket, ki az
ő életét adta a' mi váltságunkért és az ő
szenvédésivel s' halálával szerzet miné-
künc életnecc Koronáját, ü néki annak-
okáért te veled és a' te lelkeddel, ki mindē
te irgalmaságodat minékünc meg peccétli
és minket is a' tellyes váltságnac napjára
tulajdonitásécc a' mi teremtésünknecc, vál-
tságunknac, meg -szenteltetésünknecc és
idvétségünknecc egész dicsősége, mert mi-
ket semmi egyeb gyalázatnál és szegyen-
vallásnál nem illet, kic irgalmaságodnac
vétele helyet es szerelmedhez való illen-
dő magunc vifelefe helyet, igafságodat fel-
ingerlettűc, haragodat felgyujtottuc, Szēt
Lelkedet keferűséggel es bocszúsággal il-
lettűc es a' mi mi rajtunc állot benne az e-
letnecc Urat ujjobban mi magunknac meg-
feszítettűc és az Uj szövetcségnec véret
lábainc alá tapodtuc. Ollyan az mi el-
fordult természetűnc és kegyelem nélkü-
l való indulatunc, hogy mennél jobb vagy

te mi

te mi hozzánc mi sánál gonofszszabbac
vagyunk te hozzád, mit cselekedhetél vol-
na többet mi velűnc, a' mellyet nem
cselekedtél volna? Te minket bű földön
meg plántáltál; gondvifelefeddel be kerit-
tettel; igédnecc idején es későn való eső-
jével meg öntöztél; gyengédeden való és
alkalmatos időben rajtunc esett nyomo-
ruságoccakal tisztogattál és a' te Atyai jó ked-
vednecc melegítő és világosító sugarit
szűntelen mi reánc ki-bocsátottad; és mi-
dön várnád hogy edes szőlőt teremtenéc
imé egrestt teremtettűnc te számodra. Mi-
csoda vagyon tehát immár egyeb hátra, ha-
nem hogy a' te szőlődből gyökereftől ki-
vágj minket és plántály másokat mi he-
lyűnkben kic jobb gyümölcsöket teremte-
necc! Bizonyára az mi szemeinc méltán
köny-hullatásfoknac folyamait böcsáthat-
nác ki a' magunc s' egész nemzetűnc bű-
neiért; mert vallyon s' nem nyöge a' föld
a' mi gonofságunknac nehéz terhe alatt?
Vallyon a' mi ragadó bűneinc nem érdem-
lettéke meg a' ragado dögleleteséget?
A' mi te ellened való pártolkodásinc a'

G

fegv-

fegyvert. A' mi jö-cselekedetekben való meddöségűnc a' drágaságot és a' bünön való pœnitentia tarto firásnac nem létele a' szarazságot. A' mi feletteb való bujálkodásinc az el-borító ár vizet és a' mi égő gonosz kívánságinc, mennyei tüzet és a' mi lelkűnc Mannájanc meg utálfá, a' te igédnec ehségét. Mínd-azáltal a' te irgalmad győzedelmeskedic a' te igazságon és a' mi érdeműnk nec ellenében és minnyájunknac reménsége felett bocsátasz mi reánc áto helyében aldáft, habórúság helyében békeséget, szűkség helyében bőséget, hamu helyet szépséget és vígagságnac olajját a' keserves lélec helyebē. Kicsoda olyan Isten mint te vagy, ki elveszed a' mi álnokságinkat, és a' te örökségednec maradékánac, gonofságot el-halgatod. A' ki nem gondolod meg a' gonofzt mellyet mi cselekszűnc, hanem a' te jóvóltodat, mivel te merő azon jóság vagy. Ez el-múlt értzaka, ez előtt való napő cselekédett bűneinkért nagy igazán minket á fetértben ki-vághattál volna és az öröc fetécségre ki-vethettél volna: de te Uram

el-fe-

el-fedezted a' mi bűneinket, és a' te szarnya-idnac arnyekában el-rejtettél minket bátorságoffan, és minket csendes nyugodalommal meg áldottál és örömmel s' vígassággal meg láttuc, hogy a' magafságbul való Csemere meg látogatott minket. Oh Uram mivel ezec a' te irgalmafságid minden napiac, ne fogyassad őket, hanem inkább mivel szűntelen valóc nevellyed azokert az mi te hozzád való háladatofságunkat. Oh Uram a' miképpen te edgyic áldatra másic áldáft rakasz, ugy adgy kegyel-met kegyelemre, hogy a' te mindenkoron fen tartó jó-voltod minket szűntelen jobbakká tégyen. Mivel penig mostan edgy nappal többet adtal életűnkhez, égedgyed hogy mi is azt teneked szentelhesűc, azt egéfszen a' te szolgálatodban és hivatalunknac szűkséges tífzteiben itóltvén el; mellyet hogy vígabban vihesűnc végben nyisd meg kezeidet, tölcsbé minket mindazockal a' jókkal mellyec nélkül szűkölködne és nyújcs ki karodat hogy minket elfordics minden gonofzoktul mellyektől félűnc. Mindeneknec, felette őriz meg minket

G 2

minket

minket a' fetetsegnek munkáitúl, hogy a'
mi búneinc a' nappalt étzaká vá ne változ-
tatsác, minc-utanna a' te jo-voltod az et-
czakát nappalla. változtatta. Serkents fel
a' mi lelkeinket a' testi bátorságbul, mikép-
pen testünket az álombul, hogy fel kelhes-
sünc az halálból és a' Christus világoskod-
gyéc mi bennünc, hogy járhasfünc tisztel-
ségeffen, igazán és okossan, mint illic vi-
lágoságnac fiaihoz. Öltöztets fel minket
à Jésus Christusnac lelki menyezöi ruhá-
jában és fedez bé minket à te Fiadnac igaz-
ságánac köntöfevel, hogy mezitelen ne
járjunc à világoságban és meg ne fégye-
nüllyünc. A' miképpen à napnac világos-
sága fenlic mi elöttünc, ugy engedgyed
hogy à mi világoságunc fényéc az embe-
rec elött, hogy lásác à mi jo cselekedetink-
ket és ditsöitsenec tegedet mi Mennyei
Atyánkat. Mivel penig Uram te vagy à
világoság, ki meg világosítas; minden ez
világra jövö embert; bocsásd ki jó kedved-
nec sügarit k-rünc tégedet à te egéf; Anya-
f;ententegyházadra; terjes; sed Evangéli-
omodot f;éles e' világon és az igénc hir-
detsé által naponként f;ámláld hozzá azo-

kat

kat az Anyaf;entegyházhoz à kic idvezü-
lendöc, mondgyad az Ef;aknac ad meg és
à Délnc ad vis;fa az en Fiaimat és hova
hamaröbb tellyefics be à te válas; tottidnac
f;amat és ekképpen jövel Uram Jésus jövel
hamar. Nevezet f;erint könyörgünc Fel-
ségednc edes hazánkban régtül fogvan
meg-nyomorittatott, Anyaf;enregyhá-
zadnac boldog és virágzó állapotjáért.
Szünnyenec meg már à Rachel köny-hul-
latási, nesirassa többé vérben zabált fegyver
miatt meg öletet fiait, A' bujdosó békef-
ség esirgalmafság jöjjenec haza, és az uczá-
kon egy-mást ápolgafsác. Koronázd meg
kegyelmes Fejedelmünket, Fejedelmi Mel-
toságos hivatalyához illendö mennyei a-
jándékokkal; eröfics meg az ö székít, hogy
ö is à te országodat elő mozdithassa. Ald
meg kegyelmes Af;sonyunkat, hogy lehes-
sen à te Anyaf;entegyházadnac nevelö
Dajkája. Ald meg à nagy reménségü Vá-
lasztott Fejedelmi csemetét és azt az egéf;
házat; Ald meg mind à két hazában az
igaz Vallást s;eretö s' vallo Uri és Nemes
rendet, hogy à te dicsöfségedet óltal-

63

maz-

mazhafsác és Evangéliomodat fen tarthas-
sác. Ald meg az Egyházi szolgálakat hogy a
te házadat magoc meg emeléséig épít-
hefs. c. és a te nyájadat szorgalmatosan le-
geltetheséc. Ald meg az igazságnac f;eki-
ben ülő Elöl-járókat, Birákat, és az egész;
Tanácsí rendet, hogy a te ítéletidet végben
vihefséc és a te népedet békeféségben tart-
hafsác. Ald meg Uram ezt a Magyar Jeru-
sálemet, mellyben tündöklic az Evangéli-
omnac fáklýaja, mennyen ki ebbúl a Sion-
búl a Törvénnec és az Evangéliomnac fo-
lyamattya minden felé, soc el epedet sző-
jú lelke nec meg hivesítésere, Ald meg
Uram a Tudománnac fés; két, a Veremé-
nyes Kertet, mellyben az Paloc plantál-
nac, az Apollóc óntóznec, de egyedül
Felséged adhattya a gyenge csemeték nec
nevelkedését. Vegezetre áld meg Uram
a te egész; népedet, hogy engedhefsen a te E-
vangéliomodnac, és f;élesficsd ki a Jésus
Christusnac lelki orf;ágát. Adgy minc-
kúnc olyan kegyelmet ez mái napon, hogy
tanulhassuc és követhesúc azokat, mellyec
a mi békeféségúnkre tartoznac. Adgyad U-
ram

ram hogy vehesfús a kegyelmet és az idvés-
séget mellyel minket kínálf; es teremhes-
súc pœnitentia tartáshoz illendő gyümöl-
cseit meg jobbúlt életúnknec. Mivel pe-
nig minden munkánc áldomásod nélkűl
házfontanoc; áldgy meg minket egész; ház
nepestűl és edgyenkent helyűnc és hívatá-
luncszerint, igazgassad kezeink nec mun-
káját és szerencfésicsred mi rajtunc: mert
ha te kegyelmeddel nem vezérlesz minket
igyekezettúnknec femmi jó elő mente nem
leszen. Ezeket és ezeken kívűl is több ke-
gyelmefsegidet, valamellyeket oh edes A-
tyánc szűksegfesek nec ismerfz nekűnc és
egész Anyaszentegyházadnac, alázaroffan
kérjűc és ohajtozzuc Sz: kezeidbűl, bę fű-
malván hibás könyörgesűnket amaz hiba
nélkűl való tökalletes könyörgessel, mel-
lyre maga edes Idvezitőnc tanított min-
ket, mondván;

Mi Atyánc &c.

OH mi Dicsőféges Teremtőnc, örök-
kévalo, végzetetlen és megfoghatatlá
Isten! Kinec orczája meg homályosíttya a
napot, fetétséggel bé vonf; a à hódlat, bé ar-
nyekozza à csillagokat és à Cherubimok-
nac szemeket ugjan meg tompittya, hogy fé-
nyessen ne szemlélhessenec: ki előtt meg
maga à világosság is merő azon fetet árnyec
sőt à fetétség is nem fetétség, hanem
mind à fetétség, mind à világosság egyenlő
te előtted. Kérűnc tégedet világosics meg
à mi fetetes értelműnket, hogy ne tébolyog-
junc à tevelygesnec és tudatlanságnac ettza
-kájában, hanem szüntelen járhattunc úgy
mint illic világosságnac fiaihoz, a te igaz-
ságodnac világában és a te parancsolatid-
nac utáiban. Jollehet pedig a nap meg vő-
ta kívánatos világát a mi testi szemeinktől
de a te orczádnac világa és a te jó kedved-
nec fényes sugár; fűntelen tündököllyenec
a mi lelkeinkben, még a leg temérdekbe fe-
tetésben is, és az halálnac árnyékában.
Szabadics meg minket oh Világosságnac

Attyá

Attya a' fetétségnek hatalmábul. Vegy
minket a' te kegyelmes oltalmad alá és pa-
rancsolly Szent Angyalidnac, hogy járja-
nac tábort mi környölöttűnc, hogy bátor-
ságosocká tétetvén minden ves;edelmek
és félelmek ellen, te benned csendessen
nyughassunc, kiben vagyon életűnc és
mozgásunc. Miglen penig a' mi testi ér-
zékenységinc az álommal meg kötőztetnec,
tarts ébren a' mi lelkeinket, hogy minden-
koron kés;ek lehessűnc. Lámpásunc s' ola-
junc kezűnkbén lévén a' Völegény Jესűs
Christusnac eleiben menni. Az utolsó
Trombita harfogjon fűntelen a' mi füle-
inkben, melynek hangja a' fűnnyadozáf-
nac és testi bátorságnac lelkét űzze távul
mi tőlűnc. Oh te Izraelnek őrizője, ki soha
nē fűnnyattz sem nem aluf;ol, vigyázz mi
reánc ez éjjel, mert mi a' te kezeidben a-
jánlyuc lelkűnket, testűnket és minde-
nűnket valamellyekkel minket meg áldot-
tál, bizonyosok lévén a' felől hogy valakit
gondvifelésed alá méltóztattz fogadni so-
ha az el nem ves;. Adgy minékűnc kérűnc
tégedet bátorságos, csendes és kívánatos

H

nyugodalmat, melly légyen üres a' világi gondoktul és félelmektul, légyen üres a' nyavalyaktul, veszedelmektul, haszontalan almadozásoktul, fertôdefektul és kéferetektul és tegyed azt a' mi lelkünknek olly hasznosá mint a' melly szükségtes testünknek, hogy ne csac meg ujjítsa és meg erőfittse testünket naponként való hivatalos munkainknac végben vitelére, hanem nyugtassa meg a' mi lelkünket amaz idveséges nyugodalomnac emlékezetivel és süntelen való várásával, mellyel azoc nyugofnac kik az Urban meg holtac. A mi alváfunc, jutassa esünkben minékünc halálunkat, a' mi ágyunc a' mi koporfonkat, a' mi le fekvésünc, temetségünket, a' mi levetkezésünc, testünc sátoránac le tételét, a' mi fel kelesünc, a' mi fel támadásunkat, a' mi fel öltözésünc, az Ur Jesus Christusnac fel öltözését. Miképpen pedig az éttzaka mindeneket el fedez és el rejt az embereknek semei elöl; ugy a' te irgalmaságod fedezze el a' mi bűneinket, hogy azoc soha napfényre ne jöjjenec és sem ez életben minket meg ne sügyenittsenec, sem pedig

a' jövendô életben ne kárhoztassanac. Végezetre mint hogy az álomnac természetü az hogy a' külsô érzékenségeket meg kötözzé és testünknek kapuit bé zárja, ugy a' te kegyelmed zabolázza meg a' mi belsô érzékenségekinket és a' mi lelkünknek minden réseit ugy meg erőfittse hogy az öröög ne talállyon helyet mellyen mi belénc jöjjön. Te magad fogd bé elménknek semeit, hogy hijában valóságot ne nézzenec te magad dugd bé füleinket, hogy bolondságot ne halgassanac, tilts meg lelki szaglásunkat, hogy a' halálnac illatját meg ne illatozza. Vess zárt a' mi süajunknac ajtajára és petsételd bé süiveinknek rejtek kamoráját, hogy semmi ne jöjjön bé edgyiken és semmi ne mennyen ki a' másikon, melly minket meg fertôztetne. Eképpen vedelmez minket lelki testi ellenfiginktul ez éttzaka, és valamig ez mi testünknek fetét tömlôczében lakozunc: mikoron pedig az halál által minket abbul meg süabadíras; tégy minket rés;esekke a' te süentidnec ditsôsféges örökségében. a' Mennyei Jérusálemben, melly nem süökölködic sem a' nap-

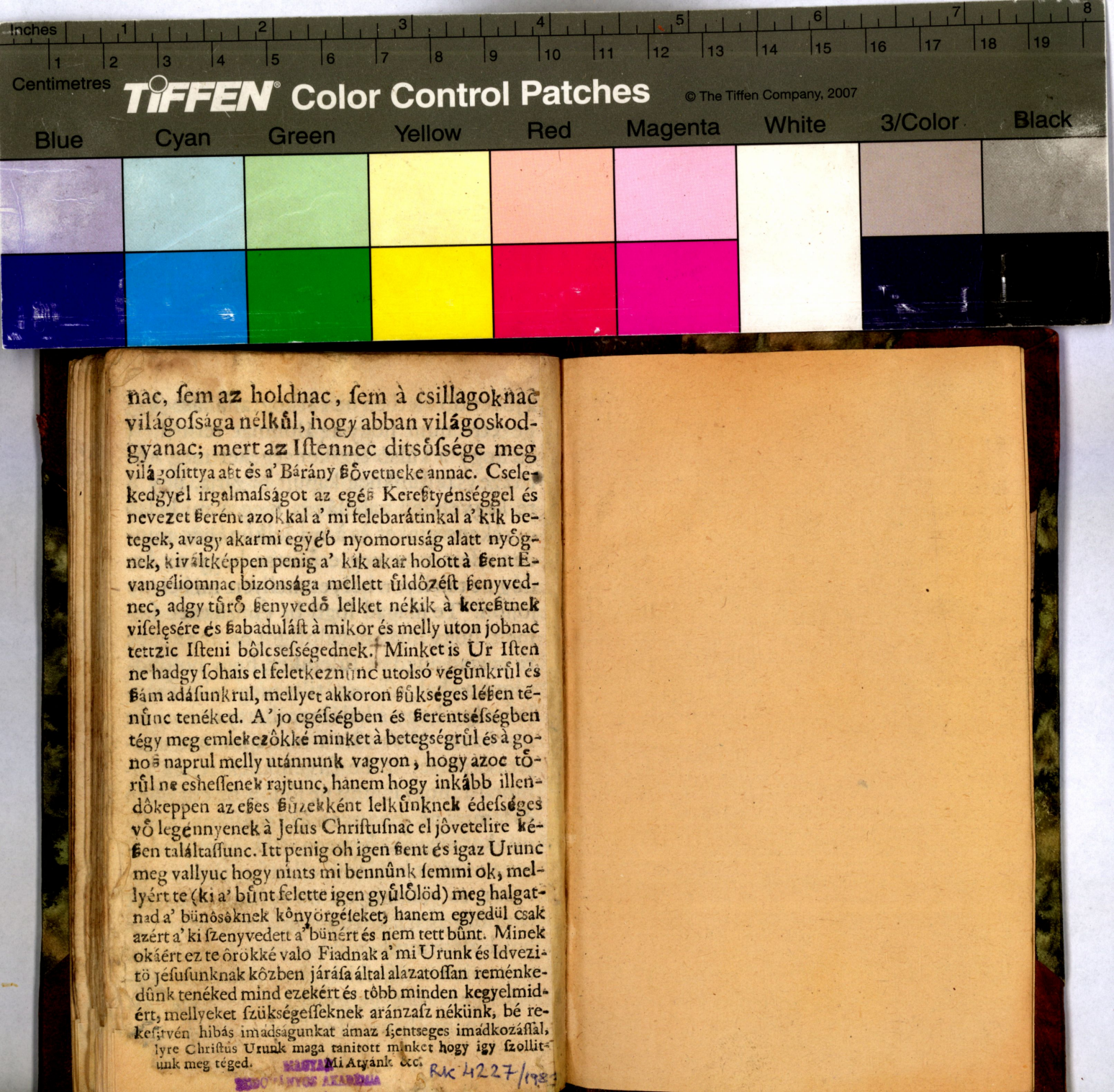
nac, sem az holdnac, sem a csillagoknac
világossága nélkül, hogy abban világoskod-
gyanac; mert az Istenec ditsósége meg
világosította azt és a Bárány szöveteke annac. Csele-
kedgyel irgalmasságot az egész Kereszténységgel és
nevezet szerint azokkal a mi felebarátinkal a kik be-
tegek, avagy akarmi egyéb nyomoruság alatt nyög-
nek, kiváltképpen pedig a kik akar holott a szent E-
vangéliomnac bizonsága mellett üldözést szenved-
nec, adgy tűrő szenvedő lelket nekik a keresztnec
viselesére és szabadulást a mikor és melly uton jobnac
tettic Isteni bölcseségednek. Minket is Ur Isten
ne hadgy sohais el feletkezni utolsó végünkürül és
sám adásunkrul, mellyet akkoron szükségés léfen tē-
ni nec tenéked. A' jo egészségben és szerentségségben
tégy meg emlekezőkké minket a betegségrül és a go-
noā naprul melly utánnunk vagyon, hogy azoc tō-
rül ne eshesenek rajtunc, hanem hogy inkább illen-
dōkeppen az eses szűzekként lelkünknek édesfészes
vō legényenek a Jesus Christufnac eljövételire ké-
sen találtaffunc. Itt pedig oh igen szent és igaz Urunc
meg vallyuc hogy niats mi bennünk femmi ok, mel-
lyért te (ki a' bünt felette igen gyűlölöd) meg halgat-
nad a' bünösöknek könyörgéseket, hanem egyedül csak
azért a' ki szenvedett a' bünért és nem tett bünt. Minek
okáért ez te örökké valo Fiadnak a' mi Urunk és Idvezitō
Jesusunknak közben járása által alazatoffan reménke-
dünk tenéked mind ezekért és több minden kegyelmid-
ért, mellyeket szükségeseknek aránzasz nékiünk, bé re-
kesztvén hibás imádsagunkat amaz szentseges imádkozással,
lyre Christus Urunk maga tanított minket hogy így szollit-
unk meg téged.

MI Atyánk ecci.

ESŐS NYOS AKADÉMIA

1777

Ric 4227/198

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

nac, sem az holdnac, sem a csillagoknak
világossága nélkül, hogy abban világoskod-
gyanac; mert az Istenec ditsősége meg
világosította azt és a Bárány követke annac. Csele-
kedgyel irgalmasságot az egész Kereszténységgel és
nevezet szerint azok kal a' mi felebarátunkal a' kik be-
tegek, avagy akarmi egyéb nyomoruság alatt nyög-
nek, kiváltképpen penig a' kik akar holott a' szent E-
vangéliomnac bizonsága mellett üldözést szenved-
nec, adgy tűrő szenvedő lelket nekik a' keresztnak
vifelesére és szabadulást a' mikor és melly uton jobnac
tettic Isteni bölcseségednek. Minket is Ur Isten
ne hadgy sohais elfeletkezni a' utolsó végünkül és
sám adásunkrul, mellyet akkoron szükséges léfén tén-
nunc tenéked. A' jo egészségben és szerentsességben
tégy meg emlékezőkké minket a' betegségrül és a' go-
nő naprul melly utánunk vagyon, hogy azoc tör-
rül ne esheffenek rajtunc, hanem hogy inkább illen-
dókeppen az eses szüzekként lelkünknek édeséges
vő legénynek a' Jesus Christusnac eljövételire ké-
sen találtaffunc. Itt penig oh igen szent és igaz Urunc
meg vallyuc hogy nints mi bennünk semmi ok, mel-
lyért te (ki a' bünt felette igen gyűlölöd) meg halgat-
nad a' bünösöknek könyörgéteket, hanem egyedül csak
azért a' ki szenvedett a' bünért és nem tett bünt. Minek
okáért ez te örökké valo Fiadnak a' mi Urunk és Idvezi-
tő Jefusunknak közben járása által alazatoffan reménke-
dünk tenéked mind ezekért és több minden kegyelmid-
ért, mellyeket szükségesséeknek aránzasz nekünk, bé re-
kesztvén hibás imádságunkat amaz szenteges imádkozással,
Iyre Christus Urunk maga tanított minket hogy így szollit-
unk meg téged.

MI ATYÁNK &c. Rk 4227/1983

179

